

Družinski tednik

Številka 45

Leto VII

Posamezna številka po

2 Din

ILUSTROVANI LIST ZA MESTO IN DEŽELO

Izhaja ob četrtkih. Uredništvo in uprava v Ljubljani, Tyrševa cesta 29/I. Rokopisi se ne vračajo. Poštni predal št. 345. Račun Poštne hranilnice v Ljubljani št. 15.393.

Ljubljana, 14. novembra 1935

Naročnina za četr let 20 Din, za pol leta 40 Din, za vse leto 80 Din. V Italiji za vse leto 40 lir, v Franciji 50 frankov, v Ameriki 2½ dolarja. — Za odgovore je priložiti znamko.

Vitezi seca

Kadar današnji dan slišimo besedo »vitez«, mislimo po navadi na človeka, ki dvori mlademu dekletu, ker je vanjo zaljubljen. Danes ta dan te besede v drugačem pomenu skoraj ne omenjamo in je ne rabimo.

Toda čeprav je naslov temu članku »Vitezi seca«, vendarle nisem mislil govoriti o vitezi, ki so zaljubljeni v mlada dekleta in ki po njih vzdihujejo in koprne. Rad bi spregovoril o popolnoma drugačnih vitezi.

Vsakdo od nas, kdor je hodil le malo v šolo in se učil zgodovine, se bo spomnil poglavja o vitezi. Spomnil se bo vitezov, ki so hodili na križarske vojne, vitezov, ki so pomagali majhnim, slabotnim in zatiranim. Vitezov, ki so imeli mehko dušo in junaško srce in so se pogumno borili za svoje visoke ideale. In ko se spomnimo tega, kar smo morda že zdavnaj pozabili, nam pride pred oči podoba človeka, ki je bil pripravljen tudi življenje žrtvovati za pravico in poštenost, človeka, ki je bil plemenit po srcu in duši.

Ali se nismo mar učili, da so vitezi zvesto branili vero in kralja, da so spoštovali žensko, da so jemali v varstvo vdove, otroke in starčke?

Pravite, da so?

Kaj pa da so!

Hotel sem to le tako mimogrede omeniti, saj vidimo danes, po tolikih stoletjih napredka in civilizacije premnogo stvari, premnogo prestopkov, ki se v današnjih dneh nihče še zveni ne zanje, čeprav so jih v onih neciviliziranih časih ostro obsojali.

Če stopite v tramvaj, boste videli mladino, možko in žensko, ki sta starejših ljudi niti na znanje ne vzame. Dama in stari gospod lahko stojita, zato pa naša dična mladina trdno in široko sedi.

Pojdite po ulici, kadar je velik promet: doživeli boste, da vas bodo dregali, stopali vam na nogo — a nihče vas ne bo prosil oprostene. Na tekmah slišite psovke, vidite pretepe in doživljate boks brez rokavic.

Z napredkom tehnike, izumov in velikih idej na žalost ni napredovala in se ni razvijala kultura srca ne čustva ne lepega vedenja. Vojna je neotesanost v človeku še bolj razvila, vstric z oboževanjem sile pa rase v nas malikovanje še druge avtoritete: denarja.

Kriva je vzgoja mladine, ki jo neposredno ali posredno učimo, da naj ji bo vzor boks. Mladina, ki obožuje silo v sirovem sportu, obožuje tudi denar in prisega samo na gnotni ideal: na lepo obleko, udobnost, bogastvo in prijetno brezdelje.

Tehnika je napredovala, civilizacija se širi, kultura pa propada. Mlade ljudi vidimo, kako stopajo skozi življenje s komolci, ljudi lepo oblečene, a manire imajo ko abesinski kmet.

Ondam sem videl v neki trgovini nekega mladega človeka, kako je starejšemu gospodu pobral dinar, ki mu je padel na tla. In v oči tega gospoda sem bral usoplost in hvaležnost. Tolikšne uslužnosti ni pričakoval. In vendar bi morala biti umevna sama po sebi.

Usluznost je viteška čednost mladega človeka, ženske prav tako kakor moškega, in vsakdo jo ceni. Mlad človek, ki si je v svesti svojega lepega vedenja, ki pomaga slabotnejšim, ki priskoči svojemu bližnjemu v stiski na pomoč — tak človek sme biti zadovoljen sam s seboj, ker je boljši od svojih tovarišev, ki te duševne odlike ne poznajo.

Vem, tako pridiganje ni popularno, vem pa tudi to, da so povsod častne izjeme. Kako lepo bi bilo, če bi pod vsako elegantno obleko utripalo plemenito srce, če bi se z umstveno izobrazbo zmemor družila visoka duševna kultura.

Vitezi, oni srednjeveški vitezi, so tudi imeli lepe obleke in dragoceno opremo, in vendar jih ne bi bilo stram, če bi pomagali onemogli starki oprtati butaro na ramo. Tudi srednjeveški vitezi so prirejali

Dona Juana slava in zaton

Za Bustrom Keatonom zdaj še John Barrymore. Pekel filmskega paradiza

d. I. Los Angeles nov.

Pred kratkim smo brali, da so morali Bustra Keatona obleči v prisilni jopič in ga odpeljati v umobolnico.

Kadarkoli se je mali mož z večno odrevenelim obrazom in velikimi otožnimi očmi prikazal na platnu, je v dvorani zavladal neugnan smeh. Neodoljiv je bil ta filmski razveseljivalec. Njegov učinek je bil zgrajen na čudovitem triku, da je bil sam zmerom resen ko lipov bog, da se ni nikoli zategnila niti ena črta na njegovem obrazu, da mu še tako nora situacija nikoli ni izmamila nasmeška.

In ta naš otožni razveseljivalec, ta naš dobrotnik, ki nam je dal toliko ur sproščene veselja in zabave, ta mož naj bo zdaj v umobolnici?

Takšna je usoda glumačev...

Kdo pač ne ve, da so prav tisti od Boga izvoljeni umetniki, ki jim je dano razveseljati njihove bližnje, da vsaj za par trenutkov pozabijo skrbi tega življenja — da so ti umetniki skoraj vsi silno resne nature, melanholiki in črnogledi! Koliko takih primerov bi lahko našli! Da omenimo samo Maksa Lindra, enega izmed največjih; tudi on je žalostno končal. Toda še pri nikomer ni bolezen njihovega poklica, otožnost, na toli strahoten način udarila na dan kakor pri Bustru Keatonu: mož, ki se ni nikoli smejal, tudi v »civilu« ne, se je začel grohotati kakor iz uma, smejal se je, samo smejal, da so morali priti ponj in ga odpeljati tja, kjer je tak smeh doma...

Kmalu nato smo slišali, da je še drugi hollywoodski znamenitnik prišel ob duševno ravnotežje. A to pot ni bil komik, temveč karakterni igralec, mož, čigar naloge so bile na resnejših področjih umetnosti. Sredi ateljejskih priprav za nov film je Johna Barrymora iznenada podrli živčni šok. Morali so ga prepeljati v sanatorij in njegovi prijatelji se resno boje, da bi mogel še kdaj nastopiti pred lečami zvočne aparature.

Prav ta nagla zaporednost dveh duševnih katastrof, ki je zadela dva velika in od slave razvajena umetnika — prav ta zaporednost nam je pokazala v posebno jarki luči hollywoodski filmski paradiz. Res, paradiz je Hollywood. Toda v tem paradizu je hkratu tudi pekel — pekel filmskih dolžnosti, ki človeka zmlejejo, zmrve.

Na hollywoodskem zvezdnem nebu so šteli Johna Barrymora med tiste zvezde, ki so svetile v najsvetlejšem sijaju. Imenovali so ga lepota ameriškega gledališča in filma. Vsa ženska Amerika je bila zaljubljena vanj, malik jim je bil, ki bi se dale raztrgati zanj. Zraven je bil pa tudi res velik umetnik.

Kot otrok slavne ameriške igralške dinastije Barrymorov je John že na svet prinesel izreden igralški dar. Dolgo je nastopal samo v gledalke — turnirje — pa je vzlic temu (ali baš zato?) v njihovi prsih utripalo plemenito in nepokvarjeno srce.

A danes? Ali se danes ne bi smel vsak mladenič, vsaka mladenka ponašati s prav takšno srčno plemenitostjo in dobroto?

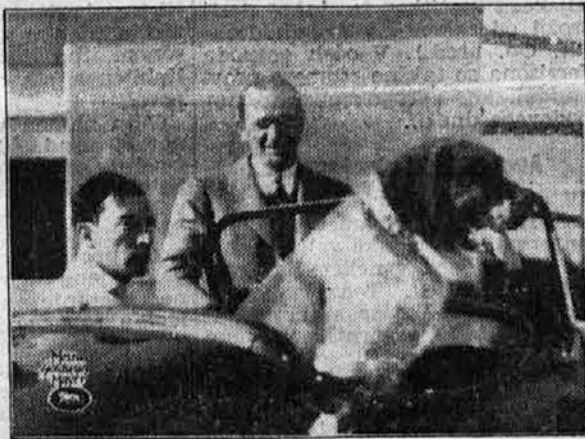
Pravite, da bi?

Kaj pa da bi! Treba je le hoteti in treba je vzgoje v to smer.

Haka

dališču in žel triumfe ko nihče drugi. V Evropi je pa ime Barrymorov zaslovelo šele s filmom, z nemim najprej, pozneje z zvočnim. Tako smo prvega spoznali Lionela Barrymora, karakternega igralca po božji volji, in šele za njim njegovega brata Johna, moža, ki ga je baš njegova trpka moškost tako priljubila in ustvarila iz njega idealnega ljubimca v kraljestvu filma, moža, čigar nedosegljiva umetnost ga je tudi med njegovimi poklicnimi tovariši postavila na najprvo mesto.

Kakšni dve leti bo tega, ko smo občudovali Johna Barrymora v eni izmed njegovih najbolj blestečih vlog, kot partnerja Grete Garbo v mojstrskem filmu »Ljudje v hotelu«. Z njim so igrala najsvetlejša hollywoodske zvezde: Joan Crawford, Lionel Barrymore, Wallace Beery in Lewis Stone. V tem filmu zvezdnikov je John igral vlogo trha in puhlega barona. Nevarna in težavna je bila ta vloga. Le popoln umetnik in genialen upodabljalec značajev se je smel predzniti, da se spusti v toli kočljivo vlogo; le igralec, ki razpolaga z vsem registrom igralških rekvizitov, nam je mogel ustvariti tega dvomljivega plemiča. Johnu se je to posrečilo, tako zelo posrečilo, da

Buster Keaton s svojim bernardincem

gledalci po končani predstavi od sočutja z njim — z baronom, ki ga je bil upodobil — dolgo niso našli besed. Ta Barrymorova vloga je bila ena izmed najpopolnejših igralških umetnin, kar so jih kdaj videli v Ameriki.

Morda še večji je bil John v pomenju filmu »Dinner at eight« (Večerja ob osmih); tam je nastopal skupaj z Jeano Harlow in nepozabno Marijo Dresslerjevo. Igral je vlogo igralca, ki že doigrava, pa misli, da ga visek kariere šele čaka. Mož živi v tragični zmoti, da ga bodo spet poklicali na oder, da mu je treba le izbirati med ble-

Kondilisova kariera

d.W. Atene, novembra

General Kondilis, zmagovalce grškega plebiscita, ki je predpreteklo nedeljo izpremenil Grčijo iz republike v monarhijo, je bil v prvi balkanski vojni leta 1912. Navaden narednik. Leta 1924. se je povzpел že v generala in vojnega ministra. Toda sreča je opoteča, posebno v politiki; leta 1926. je moral Kondilis v konfinacijo; tedanj diktator Pangalos ga je poslal na Kikladsko otočje.

Že naslednje leto se je iznenada vrnil v Atene, zbral v naglici nekaj čet in zavzel mesto tistega, ki ga je bil pregnal.

Pravijo, da je sedanj predsednik grške vlade in kraljevi namestnik mož železne volje; nekateri so ga celo krstili za grškega Cromwella. Grkom je še zdaj v spominu, da je kot vojni minister stopil v parlamentu na govorniško tribuno s korobačem v roki!

Sicer ga pa najbolje karakterizira njegovo geslo: »Kdor hoče voditi ljudi, je večkrat dejal, »mora imeti železno roko v... železni rokavici.«

(»Intran«, Pariz)

John Barrymore

stečimi ponudbami, da si sme privoščiti razne muhe in da je še zmerom on tisti, ki drugim zapoveduje.

V tej vlogi je bil John Barrymore tako nedosegljiv, tako se je vživel vanjo, da je bilo gledalce skoraj groza. V začetku igra napihnjena in domišljavega gizdalina. Potlej se mu pa jame počasi, zelo počasi razodevati spoznanje, da nekaj z njim ni v redu. A tega spoznanja ne zaupa ljudem, še pred samim seboj ga taji. Hotel bi preslepiti druge in sebe, ker le predobro ve, da bi tisti trenutek odigral, ko bi ljudje spoznali, da se sam nase nič več ne zanese. In to je treba preprečiti, po vsaki ceni preprečiti. Bori se z usodo, ki ji ne bo mogel uiti, bori se z zobom neizprosnega časa. In ta boj ga zdobi in zmrviti, ta boj ga požene smrti v naročje.

Johnove široko odprte oči gledajo v tej vlogi predzno in samozavestno v svet, toda v njih tli tesnoba, strahotna, ubijajoča tesnoba moža, ki prihaja do spoznanja, da je konec, da se ljudje nič več ne zmenijo zanj, da začena postajati smešen. Grozno je bilo gledati Johna v tej vlogi. Morda je takrat podal kos svojega lastnega življenja. John ni več mlad: drugo leto bo petdesetletnik...

Lesk in beda, to je slika Hollywooda. Tu imajo slavni ljudje prilžnost, govoriti vesoljnemu svetu. Ali morete presoditi, kolikšne dolžnosti, koliko neizmernega dela pomeni to za umetnika, ki resno pompuje svoje delo? Sleherni komaj zaznavni trljaj okoli ustnice prenese filmska kamera širom sveta. Zato mora biti umetnik samega sebe popolnoma gotov, njegova igra mora, kakor pravijo pri gledališču, »sedeti«. V filmu je še mnogo hujše in težje kakor na gledališkem odru; tam ni moči ničesar popravljati, ničesar utajiti, ateljejske obločnice so neusmiljene. Mnogo, mnogo hujše je kakor pri gledališču, kjer stojiš sam osebno pred gledalci, kjer ljudje niso tako mrzli, neizprosnji; kjer te vidijo živega, iz mesa in krvi.

In zato film žre ljudi. Res, zato jih tudi darežljivo plačuje. Sirom sveta zasloviš, kraljuješ v pravilnem gradu, milijone imaš v bankah in živiš ko grofje nekoč. A le na videz. V resnici to sploh ni življenje. Kar imaš življenja, ga moraš dati svoji filmski podobi, sam pa ostaneš siromak, berač.

Takšna je druga plat filmskega raja...

A o tem javnost ničesar ne izve. Poskrbljeno je, da vidi občinstvo samo lesk Hollywooda, da ga občuduje in v sanjah po njem koprne. Dokler potem lepega dne ne uklenejo takegale otožnega glumača v prisilni jopič, dokler se takle lepote, junak milijonov in milijonov, ječe ne zruši na tla. Takšna je druga plat hollywoodskega raja.

Angleži v anekdotah

(Dopis iz Londona)

Debeli učbeniki zgodovine, zemljepisja in narodoslovja nikdar ne morejo ustvariti v bralcu tako točne in zanesljive predstave o šegah in navadah narodov in njihovih posebnostih kakor takele drobne zgodbe, zajete iz vsakdanjega življenja — ne glede na to, ali so zajamčeno resnične, ali si jih je pa samo izmislila domišljiva duhovitega žurnalista. Zakaj, tudi če so izmišljene, se v njih vendarle vleče ko rdeča niti osnovna črta narodnega značaja, le morda nekoliko karikirana in podčrtana.

Pri Angležih je takale osnovna črta njihova flegma, hladnokrvnost, ki ni za noben drugi narod tako značilna kakor zanje. Druga njihova lastnost je tipično angleško puritanstvo (moralna strogost), na tretjem mestu bi pa omenil vkoreninjeno monarhistični čut; kralj je na Angleškem celo za komunista nedotakljiv.

Iz teh treh osnovnih črt je po mojem zgrajen značaj slehernega Angleža. Zraven pridejo kajpada še druge, a le kot dopolnilo.

Te dni, ko se je ženil tretji sin angleškega kralja in ko se dežela pripravljala na volitve, slišim in berem posebno dosti »angleških« zgodb. Pri nekaterih kar koj izluščiš anekdoto, toda večina izmed njih so resnične, tako resnične, kakor druge dnevne novice v časnikih — saj sem jih tudi večji del iz časopisov izbrskal.

Komunisti v kinu

V nekem velikem londonskem kinu vrte te dni neki sovjetski propagandni film. Dvorana je zmerom dobro zasedena, po večini s socialisti in komunisti.

Vselej, kadar se prikaže na platnu Staljin ali maršal Vorosilov, zagrmijo po dvorani pravcat orkan navdušenja, vse ploska in vzklika: »Živeli sovjeti!« A ko je filma konec, vstanejo vsi gledalci, se v neizmerno usoplost tujece odkrijejo in pobožno poslušajo, ko zaigra orkester po starodavni navadi narodno himno »God save the King!« (Bog nam ohrani kralja!)

Zakaj londonski komunisti, naj bodo še tako ekstremni, so v prvi vrsti Angleži in... monarhisti.

Lloyd George pred voliki

Stari voditelj liberalcev je nekoč priredil volilni shod. Ko je končal svoj ognjevit govor, je vstal neki poslušalec in zavpil:

»Rajši dam svoj glas hudiču kakor vam, mister Lloyd George!«

Državnik je mirno odgovoril: »Poznam vaše politične simpatije, spoštovani gospod. A kaj, če hudič ne bo kandidiral? Ali bi mi tedaj privoščili svoj glas?«

Mož je bil ukročen. Volil je — Lloyda Georgea.

Nadaljevanje na 2. strani

L. 3/34

Nikoli odprti

Prsten samo v modrem ovitku.

Ne ure ne dneva ne več...

Pojasneni vzroki skrivnostnih nesreč

(a. I*) Newyork, nov.

Vsako leto požanjejo nesreče v Združenih državah skoraj sto tisoč ljudi, več milijonov jih pa prometni vrvež bolj ali manj pobabi.

Zato so ameriške zavarovalnice z državnimi oblastmi ustanovile pred kratkim poseben odbor »National Safety Council« (narodni odbor za varnost); njegova naloga je poizvedovati o najvažnejših vzrokih nesreč, da dožene učinkovita sredstva za uspešen boj proti njim. Ta odbor je spravljal na dan celo vrsto prečudnih nesreč in jih je zdaj objavil v posebni knjigi. Iz nje povzemamo nekatere posebno nevsakdanje.

V kalifornskem mestecu Berkeleyu je trgovec John Haggerty nekega večera kosil s strojem travo na vrtu. Nenadoma je odjeknil strel in Haggerty se je pri priči zgrudil mrtev na tla. Sprva so mislili, da gre za umor; kaj kmalu je pa preiskava dokazala, da je kosilni stroj po naključju sprožil neki naboj, ki ga je bil bržčas kdo tam izgubil, in krogla je zadela nesrečnega trgovca v čelo.

Okrajni stražnik Frank Turo se je neko noč peljal po uradnih opravkih z motornim kolesom po državni cesti. Avtomobilska cesta drži v državi Oregon skozi prekrasne gozdove, sloveče po obilni divjačini.

Drugo jutro ob zori so našli Tura mrtvega ob občestnem jarku. Bil je po vsem životu nečloveško razmesarjen. Komisija je ugotovila, da ga je moral nekdo obdelovati s prav ostrim predmetom.

Seveda so prvi mah mislili na hudodelstvo, toda še tisti dan so razvozlahi uganko. Stražnik se je na vožnji zaletel v jelena, ki je križal cesto. Žival se je morala globoko započiti z rogovjem nesrečnemu stražniku v drobovje; ko ga je hotela izdreti, je pa Tura tako strahovito zdelala.

Casih diši kakšna nezgoda tudi malo po šali.

Tako je nekemu mladeniču zapala noga, ko je sedel v mraku s svojo ljubico v parku. Pri razstanku je hotel vstati, pa mu je noga klecnila v kolenu, da se je brhki fantič opotekel in trdo udaril z glavo ob klop. Siromak je moral za nekaj tednov v posteljo; kaj je ljubica rekla, v knjigi ne beremo.

Amor si casih privošči malo prezbobne šale.

Prav čudna nezgoda se je pripetila nekemu stražniku v državi Nebraska. Med službo se mu je kar na lepem na cesti vnela obleka in ubožec se je hudo opeknel po vsem telesu.

Izvedenci so ugotovili, da je imel opečene s seboj sladkorčke za kafečji, v njih je bilo pa precej klorovega kalija; od trenja ob trdo usnjato torbo se je klorov kalij vnel in napravil nesrečo.

Podobno nezgodo je doživel pred par leti neki farmar blizu St. Louisa. Sestavljal si je mešanico kloro-

vega kalija in obrizgal z njo golažen po gredah. Seveda mu je kakšna kapljica padla tudi na obleko in se je na solncu kmalu posušila. Ko se je po opravljenem delu vrnil domov, sta se mu seveda med hojo trli hlačnici druga ob drugo in — klorov kalij se je vnel.

Hude opekline so priklenile marljivega poljedelca za več mesecev na posteljo.

Nikamor ne bi prišli, če bi hoteli naštetih vse take čudne in prečudne dogodivščine. Na tisoče in tisoče jih je.

Spominimo se še slavne plesalke Isadore Duncanove (1878-1928), ki jo je njen lastni pajčolan zadavil. Po nesreči se je bil namreč, ko je stopila iz avtomobila, ovil okrog osi voza in plesalki dobesedno zavil vrat.

Pretrseljiva je tudi tale:

Angleški vojaški letalec Wiggins je v vojni srečno ušel prežehi smrti; niti ena krogla ga ni ranila. Po vojni se je preselil v Ameriko in postal tam zasebni pilot. Nekega dne ga je pa med poletom nenadoma napadla kača klopotača, ki se je bila splazila v udobno skrilališče, ko je moral Wiggins zav-

radi neke pokvare pristati sredi polja. Letalec se kače ni mogel ubraniti; picila ga je, letalo je treslo na tla in pilot se je ubil.

Izvedenci »National-Safety-Councila« trde, da nesreč najzanesljiveje obvaruje previdnost i pescev i voznikov, nič manj važna ni pa modra prometna zakonodaja.

Padalo mu je vzelo — padalo mu je dalo

č. N. Newyork, novembra

James Horning, znani ameriški specialist odskokov s padalom, se je pred kratkim pri padcu iz letala ponesrečil in so mu morali odrezati nogo. Predlagali so mu, naj si da napraviti umetno, toda letalec je odklonil.

»Kar mi je padalo vzelo, mi bo nekega dne spet vrnilo,« je dejal. Prejšnji teden je Horning priredil na Jamajki predstavo z vstopnino. Neki letalec, njegov prijatelj, ga je vzel s seboj v zrak in ga spustil iz višine 2000 čevljev v morje. Padalec je priletel živ in zdrav v zaliv, tam so ga pa naložili na motorni čoln in odpeljali na suho — in James Horning ima zdaj lepo »nogo« in še par tisočakov povrh.

Izdajalska papiga

»Strašno, Matilda, kako tvoja papiga cmoka! Tega se moraš odvaditi!«

Larry, kralj orgličarjev

Vzpodbudna povest o mladem ameriškem muzikantu

(d. I*) Pariz, novembra

Le redkokdaj je samouk napravil tako imenitno kariero kakor Larry. Doma je iz Baltimora. Kot dečka so ga njegovi učitelji postavljali za zgled zanikrnosti in lenobe. Sleherni učitelj mu je po svoje prerokoval bodočnost — le v enem so se vsi strinjali: rekli so, da bo slabo končal.

Tako je deček učal štirinajst let. Takrat je šinila uredniku lista »Baltimore News« neka misel v glavo. Občinstvo je bilo že sito večnih križank in zastavic, zato bi si kazalo izmisliti nekaj posebnega, če naj oživi zanimanje pri bralcih. In urednik je prišel s tako posebnostjo na dan.

Razpisal je nagrado za najboljšega orgličarja. In glej, ideja je užgala; prijavilo se je nič več in nič manj ko štirinajst tisoč tekmovalcev. Uredništvo je moralo poslati do malega v sleherni poštejski gnezdo svojo komisijo, zakaj ves mladi svet se je začel poskušati v orglicah.

Tudi Larry se je prijavil za tekmovanje. Sicer ni bil bogve kako nadarjen muzikant, zato je pa umel s svojimi orglicami ugnati slehernega še tako glasnega kričalca. Ze v šoli se je uspešno izuril v tej umetnosti, ko je veljalo prepiti učiteljev glas.

Komisija je Larryja prav dobro ocenila, zato je prišel v ožje tekmovanje. Ko je na poslednjem tekmovanju brezhibno zaigral odlomek iz Beethovneve simfonije, so mu soglasno prisodili prvo nagrado. Vedeti pa morate, da je to tekmovanje trajalo čeli dve leti. Nagrada sicer ni bila kdo ve kaj velika, a toliko je bilo le, da si je Larry z njo kupil vozovnico do Newyorka, in še mu je ostalo denarja, da je plačal hotelsko sobo in hrano za ves teden vnaprej. Kmalu se je predrzni fant vrnil v neki orkester, toda izkazalo se je, da baltimorska ocenjevalna komisija ni bila nezmotljiva, zakaj že prvi večer je zletel na cesto.

Ves obupan je begal po newyorških ulicah. Zdajci se je ustavljal pred neko hišo; menda ga je dregnil v oči kovinast izvesek z napisom »Mr. Valley«. Meni nič tebi nič je stopil v čakalnico in dejal služabniku slavnega kabaretnega vodje, da ga je njegov gospodar naročil. Seveda ga je sluga spustil naprej. Mr. Valleyu je fantova predrznost tako ugajala, da je dečka sprejel v službo. Bržčas se je bil Larry med tem že česa naučil, ali so bili pa Valleyeve poslušalci manj izbirični: pribito je, da je Larry žel uspehe in ostal v kabaretu več mesecev, dokler se niso ljudje njegove točke naveličali.

Prihranil si seveda ni ničesar, zato je moral spet s trebuchom za kruhom. Najbolj ga je mikala Kalifornija; ker ni pa tam nikogar poznal, mu je šinil spet nov trik v glavo. Šel je in poslal Sidu Graumanu, ravnatelju največjega kalifornijskega gledališkega koncerta, v imenu slavnega newyorškega impresarja Lystona tole brzojavko:

»Odkril sem kralja orgličarjev. Brzojavite, ali naj ga najamem. Lyston.«

Prihodnji dan je prejel začuden Lyston, ki o vsej stvari seveda nič vedel ni, tale brzojavni odgovor:

»Podpišite pogodbo takoj. Grauman.«

Tisti popoldan je prišel Larry k Lystonu in mu kar odkrito povedal, kaj je napravil. Lyston se je nasmejalo od srca:

»Če ste me že naslikali za odkritelja najslavnejšega virtuozna orglice, se pač ne smem blamirati. Odpeljite se v božjem imenu tja, toda opozorim vas, da s Kalifornijci ni dobro češnje zobati. Če jim ne boste všeč, vas bodo namazali s katranom in povaljali v puho.«

Larry se je predstavil novemu občinstvu z »Bolerom« skladatelja Ravela in žel sijajen uspeh.

Od tistih dob je mladi orgličar videl malone že ves svet. Povsod so ga slavili in mu plačevali mastne nagrade.

Zdaj je že dobrih štirinajst dni v Parizu in zabava tukajšnje občinstvo. Pri neki predstavi je spet igral znamenitega »Bolera« in slučaj je nanasel, da je bil med poslušalci tudi Ravel sam. Po predstavi mu je moister čestital na sijajnem prednašanju, le to ga je vprašal, zakaj ni nekega takta bolj podaril. Larry je smeje se skomignil z rameni:

»Kaj hočete, mojster — ko pa not ne poznam! Sviram samo po posluhu.«

Ako pride poslanka prvič v parlament...

Nadaljevanje članka o angleških anekdotah s I. strani

Poslanka prosi besede...

Socialistka Helen Wilkinsonova je bila ena izmed prvih žensk, ki so prišle v angleški parlament. Leta 1931. so se ji volilci izneverili (ali pa nemara volilke?), letos pa upa, da si bo spet priborila poslanski mandat.

Toda čeprav je poslanci niso vsa štiri leta videli v svoji sredi, jim je vendarle ostala v neizbrisnem spominu. Ona in njena dogodivščina.

V angleškem parlamentu je navada, da se mora poslanec, ki prosi predsednika besede, najprej pokriti. Helen Wilkinsonova je bila takrat še novinka v spodnji zbornici in je prišla brez klobuka na sejo. Mislija je, da bodo pri ženski napravili izjemo.

Pa se je hudo uračunala. Predsednik se za njeno prošnjo k besedi še zmenil ni. Kaj naj uboga Helen stori? Odpove naj se besedi? Kaj še! Obrnila se je k najbližjemu sosedu in ga prosila, da ji je posodil svojo melono. Z njo se je pokrila — in pri priči je dobila besedo.

Pravijo, da je bil prizor komičen na moč.

Spoštuj nedeljo!

V Londonu te dni mnogo govore o ostrem volilnem govoru mistra Herberta Morrisona, predsednika londonskega občinskega sveta — govore in zbijačo šale na rovaščastivrednega gospoda župana.

Mister Morrison je namreč pravoveren laburist, t. j. socialist.

Londončani so mislili, da si bo privoščil buržuazijo, militarizem ali vsaj kapitalizem. Pa so se usteli! Mr. Morrison se je za začetek volilne propagande zadovoljil s tem, da je udaril... po nedeljskih zabavah. Ne gre vendar, da se vrše ob nedeljah filmske predstave in da so kavarne odprte (čeprav ne ves dan; angleški zakon je zastran nedeljskega počitka že tako dosti strožji od zakonov v drugih državah. Op. ured.). V očeh gospoda Morrisona so takšne razmere pravi skandal, ker »kršijo« počitek Gospodovega dne...

Angleška hladnokrvnost

V četrtek zvečer je priredil mister H. Ramsbotham, kandidat konservativne stranke v Lancashiru, volilni shod v nekem tamkajšnjem gledališču. Toda komaj je začel govoriti, ko so skozi leseno steno v ozadju govorniške tribune udarili ognjeni zublji; v sosednji sobi je bil namreč nastal ogenj.

Med poslušalci je zavladala panika. Toda mister Ramsbotham se ni dal ugnati; hladnokrvno je dejal:

»Gospodje, ta zadeva se mojega programa prav nič ne tiče. Ukvarjajmo se rajši z njimi!«

Govornikova flegma je poslušalce pomirila. Vrnili so se na svoja mesta in medtem ko so nekateri izmed njih skočili na oder in ogenj pogasili, je Mr. Ramsbotham mirno, kakor da se ne bi bilo nič zgodilo, nadaljeval svoj govor.

Angleški Birokracij

Pravijo, da so Nemci vzor birokratov in da Francozi uspešno tekmujejo z njimi. Pričujoča zgodba vam bo dokaz, da Angleži tudi na tem polju ne privoščijo drugim prvenstva.

Miss Shirley Grey je ljubka mlada Američanka. Pred nekaj tedni je prišla v London igrat neki film. Ni trajalo dolgo, ko je vzklika med njo in njenim partnerjem Margetsonom tiha ljubezenska idila. Zaljubljenca sta se te dni sklenila poročiti.

V ta namen sta morala na stanovski urad. In tam je vestni uradnik odkril, da je Miss Greyevi potekel rok, ki ga ji je oblast dovolila za bivanje na Angleškem; zato je zaljubljenca kratko in malo prošnjo odbil. Nič ni pomagalo njeno ugovarjanje, ne solze ne cepetanje z nogami; nič ni zalaglo dokazovanje, da bo po poroki tako postala angleška državljanka in da torej zanjo ne veljajo določbe priseljevanega zakona. Vse skup je bilo bob ob steno, še več: zapovedali so ji, da mora pri priči zapustiti kraljevino, drugače jo bodo izgnali.

Miss Greyeva se je tedaj sklenila odpeljati z letalom v Pariz in spet nazaj v London. Na Angleško se bo vrnila kot »izletnica« in se bo brez zaprek lahko poročila z mistrom Margetsonom — ker za tujce-izletnike oni nesrečni paragraf ne velja.

- N. W.

Ženske, ki hočejo biti zveste, pa ne morejo biti, so najbolj neodoljive.

Zakonska zgodba

Adriana de Gislimberti

Rozika, mala ženica z modrimi očmi, majhnim noskom in rdečimi ustnicami, je mečkala droban, od solz že ves premočen svilnat robček in zahtela:

»Tako sem nesrečna!«

»Verjamem ti, ljubica,« je pušto odgovoril njen mož in si znova naložil jedi na krožnik. »Toda jaz nisem kriv. Kar le morem, storim zate; rad bi videl, da bi bila zadovoljna. Saj sem ti še novi kočuh kupil.«

»Nočem kočuha, temveč...«

»Vem, možo veliko ljubezen hočeš! To mi ponavljaš že ves mesec. Prej ti je bilo všeč, da sem rdečelice, da imam dober tek, da sem zmerom dobre volje. Danes ti ni že nič več po godi, nič ti ni več dovolj romantično. Česa prava za prav hočeš? Ko sem te zasnuvil, sem ti vendar dejal, da se pišem Ksaver Planj, ne pa morda Rodolfo Valentino!«

»Že prav; tega mi pa nisi povedal, da si natančen ko kole-

dar, točen ko račun in miren ko stoječa voda. Vrh tega imaš še to grdo lastnost, da v spanju smrčiš.«

»Temu nisem jaz kriv. Kadar smrčim, me zbudi, pa bom nehal.«

»Neznosen si... Toda pazi se, Ksaver; nazadnje te bom še nehala ljubiti!«

Kakor furija je skočila pokonci in odšla iz sobe.

Iz svoje sobice je Rozika slišala, kako je Ksaver v jedilnici premikal stole, hodil po sobi sem in tja in se na koncu ustavljal pred njenimi durmi. Potlej so se pa njegovi koraki oddaljili in zamrli v veži.

Ko je ostala Rozika sama, ji je bilo še tesnejše pri srcu. Le zakaj se je nenadoma pojavil v njenem enoličnem zakonskem življenju Ademar Cioffi? Ademar, ta zanimivi blede pesnik in sanjač, ta očarljivi družabnik? Ademar je bil star Ksaverjev šolski tovariš, pred nekaj meseci se je pa vrnil menda nalašč zato, da bi njo zmešal. Čutila je, da se je zaljubila vanj. Čeprav ga je hotela s silo pregnati iz svojega srca, se ji ni posrečilo. Še bolj ga je ljubila.

Zdajci je zabil telefon. Bil je Ademar. Hotel je spet slišati

njen glas. Že teden dni jo je neprestano prosil, naj ga obišče v njegovem ateljeju in si ogleda neko znamenito sliko.

»Torej prideš danes?« je vprašal strastni glas na drugem koncu žice.

»Ne vem... Mogoče... Te bom že prej poklicala... Okoli petih...«

Tedaj je nenadoma planila v sobo prelestna, ko živo srebro nemirna in vihrava Ksaverjeva sestrična.

»Lelija, kaj pa ti tu počneš?« je osuplo dejala Rozika; zakaj dobro je poznala Ksaverjevo antipatijo do te lepe sestrične.

»Upam, da je zrak čist, menda ni mojega godrnjavega gospoda bratrance doma... Joj, Rozika...«

Lelija je globoko vzdihnila in rekla: »Kako zamotano je to življenje!«

»Tak pojasni mi vendar...! Že šest mesecev te nisem videla, in nenadoma...«

»Samo tvoj mož je temu kriv, da prihajam tako poredko k tebi. A kaj sem že hotela reči: Veš Rozika, zaljubljena sem, čez ušesa sem zaljubljena!«

Za god in praznik mati dobro ve, otroci se Dr. OETKER-jevih kolačev vesele!

»Ti tudi? To se pravi... Upam, da si v svojega moža zaljubljenca?«

Lelija je preslišala vprašanje. »Moraš mi pomagati. Na razpotju sem. Ne vem, ali je ta cesta prava, ki drži na desno, ali ona, ki vodi na levo? Vedeti moram.«

»No in kaj naj jaz...«

»Spremiti me moraš. Ne boj se, draga. Prav nedolžna zadeva. Saj menda poznaš gospo Chironovo, kali?«

»Chi...«

»...ronovo, ono znamenito vedeževalko. Gospa Chironova se nikoli ne zmoti. Ona je bila tista, ki je vnaprej napovedala, da bo Valentino mlad umrl, ki je slutila Edisonovo smrt in atentat na afganskega kralja. Smrt napovedati ni majhna reč, in prav tam je doma. Pa tudi v ljubezenskih stvarih je ni še nihče prekosil. Pred nekaj leti sem jo bila vprašala, ali bom Marka Savoldija, onega dirkača, za zmerom ljubila. Saj se ga spomniš; vse ženske so norele za njim. Takrat mi je gospa Chironova dejala, da si naj iz-

bijem take misli iz glave. In res: dva meseca kesneje sem Marka že sovražila. Pa veš zakaj? Zato ker je nosil strašansko grde kravate. Toda danes me je pa res strah, da bi šla sama k njej...«

»Ali mi nočeš vsaj pojasniti...? Zdi se mi, da me bo strl živčni napad!«

»Za zdaj naj bo še skrivnost. Prosim te, obleci se hitro in pojdi z menoj.«

Rozika jo je prav rada spremlila. Koj na cesti je pa vprašala Lelijo, ali bo 50 lir dovolj za Chironovo. Tudi ona bi si rada dala vedeževati. Lelija ji je očitala stiskaštvo. No, je menila, za kakšno važno vprašanje pač ne bo sto lir preveč.

Gospa Chironova je bila plavalosa ko snop slame, pred očmi je imela naočnike, prijazna je pa bila, da se je kar cedila. Lelija je stopila prva v njeno svetličko. Pol ure nato se je presrečna vrnila in dejala Roziki: »Vse je ugenila. Imenitno!«

»Kaj pa s križpotjem?« je plašno vprašala Rozika in srce ji je močno utripalo.

»Na levo bom šla!« je odvrnila Lelija. »Zdaj je vrsta na tebi. Počkala te bom!«

Rozika je sedla vedeževalki

Kaj beremo in slišimo drugod

Kratke zgodbe in zanimivosti od vsepovsod

Ločitvena manija v Ameriki

e. N. Newyork, novembra
Američani so z grozo izračunali, da je število ločitev naraslo pri njih od leta 1867 za nič manj ko 2000%; danes pride povprečno ena ločitev na pet zakonov.
Te številke so prestrašile celo guvernerja newyorskke države E. Lehmana. Sedel je za mizo in začel razmišljati, kako bi se dala ločitvena povodenj zajeziti. In res je kmalu iztuhtal, prav po ameriško: ustanoviti misli novo ministrstvo — ministrstvo za poroke.
Če se le ne bo iz tega rodila druga povodenj — papirnata...

Ko smo že pri ločitvah, naj povemo še najnovejšo ameriško anekdoto o njih.

Dva gospoda sedita v klubu.
»Ali si že slišal?« vpraša prvi.
»Najin prijatelj Bill se je danes poročil z Margaret Ashbottlovo...«
»Z Margaret Ashbottlovo?«
»Nu, da!... Saj se je prejšnji mesec ločila od Thomasa Ashbottla.«
»Niti besedice ne razumem!...«
»Daj no! Pred poroko z Ashbottlom je bila žena industrijca Gargla...«

»Panska vas! Ali ne bi rajši...«
»Kaj se boš delal nevednega!... Preden se je poročila z Garglom, je bila žena nekega časopisnega založnika; zaradi njega se je ločila od lorda Ruscofa, še prej je pa tri leta živela v zakonu z Mac Glumdom.«

»Ah! Zakaj mi pa takoj ne poveš, da je Bill vzel mojo prvo ženo?«

»Kaj se boš delal nevednega!...«

»Kaj se boš delal nevednega!...«

»Kaj se boš delal nevednega!...«

»Kaj se boš delal nevednega!...«

»Kaj se boš delal nevednega!...«

»Kaj se boš delal nevednega!...«

»Kaj se boš delal nevednega!...«

»Kaj se boš delal nevednega!...«

»Kaj se boš delal nevednega!...«

»Kaj se boš delal nevednega!...«

»Kaj se boš delal nevednega!...«

»Kaj se boš delal nevednega!...«

»Kaj se boš delal nevednega!...«

»Kaj se boš delal nevednega!...«

»Kaj se boš delal nevednega!...«

»Kaj se boš delal nevednega!...«

»Kaj se boš delal nevednega!...«

»Kaj se boš delal nevednega!...«

»Kaj se boš delal nevednega!...«

»Kaj se boš delal nevednega!...«

»Kaj se boš delal nevednega!...«

»Kaj se boš delal nevednega!...«

»Kaj se boš delal nevednega!...«

»Kaj se boš delal nevednega!...«

bi mu dal majhno posojilo za na pot. Rothschild mu je stisnil 3000 frankov v roko, potlej je pa napisal kratko pismo in ga zapečatil.
»Na, dragi Honoré,« mu je dejal, »tole priporočilo daj mojemu nekaku, sefu naše dunajske podružnice.«

»Hm, si je mislil Balzac, ko je sedel v vlaku, radoveden sem, kaj neki je napisal moj dobri Jakob.« Nato je oprezno odstranil pečat in začel brati. Toda njegov obraz se je pri branju vse daljšal in daljšal. Tak to naj bo priporočilo za pisatelja kakor je Balzac?! Teh par suhih vsakdanjih vrstic? Ne, takšne reči naj si prijatelj Rothschild vtakne kar za klobok!«

Ko se je vrnil v Pariz, je prinesel Rothschildu njegovo priporočilno pismo nazaj.

»Kaj ga mar nisi oddal? Škoda!« se je nasmehnil finančnik.
»Poglej, vidiš tole drobno znamenje pod mojim podpisom? To je dogovorjeni znak, da ima donositelj pisma dobiti na roko 25.000 frankov.« (W. I.)

Dvajset let brezdelja

Povprečna dolgotrajnost človeškega življenja je 70 let. Učenjaki so izračunali, da jih od teh 70 let prebijemo 23 v postelji, 13 z govornjem, 1 pri jedi, 3 z učenjem, 1/2 z umivanjem, 20 pa s praznovanjem in brezdeljem.

Ali ni čudno, kako malo prav za prav napravimo v primeri s časom, ki nam ga je usoda namenila? (Ö. R.)

Kratko pa jedrnat

(e. N.) Neki humorist je napisal tole zlobno definicijo ljubezni:

Tri ure sta od zaljubljenosti slepa in gluha, tri dni premišljata, tri tedne koprnita drug po drugem, tri mesece se ljubita, tri leta prenašata drug drugega — da živita potem trideset let v prepriju.

In naši otroci vse to vedo, pa vzlic temu začnjenjo pesem od začetka — kakor smo jo mi, čeprav tudi nam ni bila neznanca... (»Journal«, Pariz)

Banka Baruch

11. Rue Auber, PARIS (9e)

Odpremija denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu. — Vršni vse bančne poste najkulantneje. — Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune. Belgija: št. 3064-64. Bruxelles: Hclandija: št. 1458-66. Ded. Dienst: Francija št. 1117-94, Paris: Luxemburg: št. 5967, Luxemburg

Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice

Nadškof in židovski minister

e. N. Pariz, novembra
Preganjanje židov na Nemškem je dalo »Journalu« pobudo, da je poiskal v starih arhivih poučno zgodbo o francoski strpnosti.

Nekega dne je šel pariški nadškof h Crémieuxu (1796—1880), takratnemu pravosodnemu ministru, intervenirat v neki verski zadevi.
»Monseigneur,« se je spoštljivo priklonil minister, »na uslugo sem vam. Proučil bom stvar in upam, da bo do konca tedna zadeva urejena.«

»O, gospod minister,« se je nasmehnil nadškof, »če bi bili vsi židje tako uslužni ko vi...«

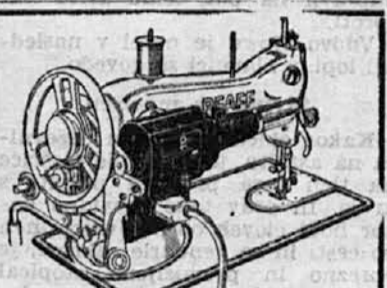
»Zakaj ne, če vam morem ustrediti! Da sem živel pred 1850 leti, mislim, da bi bil Kristus oprostil.«

»Mislite?« je vzkliknil cerkveni knez in se na videz zgrozil. »Da ni Kristus na križu umrl, ne bi danes imeli krščanstva — in jaz danes ne bi bil nadškof pariški!«

Minister se je moral zasmejati in nadškof se mu je pridružil. In žid in kristjan sta prijateljsko stisnila drug drugemu roko in se razšla kot dobra prijatelja.

Rekord majhnosti

e. N. Berlin, novembra
Nemški knjigarnarji so imeli pred kratkim kongres. Pri tej priložnosti je neki delegat pokazal zbranim tovarišem svoj izum: posrečilo se mu je bilo s kolodiskimi

PRANK

945

Že preko 75 let le kakovost

Na ugodna mesečna odplačila

IGN. VOK

LJUBLJANA, Tavčarjeva ul. 7

Podružnice:

Kranj, Novo mesto, Celje, Miklošičeva ul. 2

ploščicami tako pomanjšati knjižni format, da je natisnil na desetino milimetra dolgo in prav toliko široko ploskev celo stran oktavske velikosti (osminke).

Natisnjeno besedilo je tako majhno, da ga vidiš le pod drobnogledom. Ni čudo, ko pa spraviš na en sam kvadratni milimeter sto strani omenjene knjižne oblike in 10.000 strani na 1 cm²! Veste, koliko strani bi šlo na navadno dopisnico? Približno poldrugi milijon!

Genialen izum, res — samo vprašanje je, ali bo v praksi kaj koristil.

Kriza pri zdravnikih

a. K. Pariz, novembra
Tristan Bernard sreča v gledališču prijatelja dr. Meluna.

»Nu, doktor, kako ti kaj gre v krizi?«

Dr. Melun ni maral odgovoriti »slabo« kakor vsakdo drugi, »dobro« pa tudi ne, zato je nekaj zagodel v brado.

»Nu, doktor, vsaj ti moraš biti vendar že vajen krizi! Dejal bi, da grabiš zdaj denar kar z lopato.«

Dr. Melun je srdito ošinil Bernarda z očmi.

»Kdo grabi?« je zagodrnjal. »Saj bolniki nobenega računa ne plačajo!«

»Že, že,« je prijazno priklimal Bernard. »Zato pa toliko več... dediči...«

Zaleglo je

Neki angleški lord je naročil slikarju Williamu Hogarthu (1697—1764), naj ga portretira. Slikar ga je upodobil takega, kakršnega je videl. Zato je slika postala podoba zelo grdega moža in plemič je ni maral vzeti ne plačati.

Hogarth je lorda nekajkrat pozval, naj pošlje po sliko in nakaže plačilo, a ker vse skup ni zaleglo, mu je sporočil, da ga bo čakal le še tri dni. Če dotlej stvar ne bo urejena, bo moral sliko prodati nekemu menažeristu za reklamno tablo. Samo da menažerist zahteva, da napravi portretu »še rep in nekatere druge pritlikave...«

To je zaleglo. Lord je še tisti dan poslal po sliko, poravnal račun, sliko pa sežgal. (U. K.)

Negužite svoje noge

Največji napor pri Vašem vsakdanjem opravilu morajo prenašati Vaše noge.

Zdrave noge so pogoj za uspešno delo. Ne zanemarite svojih nog, da boste tudi v pozni starosti lahko hodili brez palice.

Posvetite jim vsaj toliko pažnje kot ostalim delom telesa.

Obiščite našo pedikuro

V posebej za to pripravljene kopeli vam osvežimo noge.

Odstranimo brez bolečin kurja očesa in debelo kožo.

Posržiemo vam zarastle nohte. Pedikiranje stane Din 6.—

Proti utrujenosti in za boljše cirkulacijo krvi vam priporočamo strokovnažsko masiranje nog. Masaža nog stane Din 4.—

Posetite nas, prepričajte se sami!

Boito

Ljubljana, Selenburgova 7

Naš pravi domači izdelek

Gobavost v Abesiniji

h. K. Gobavost ali lepra ni v Abesiniji nikak redkost. Na 1000 prebivalcev prideta 1—2 gobavca, to se pravi, da živi v Abesiniji najmanj svojih 10—20.000 gobavcev.

Abesinci si gobavost razlagajo na več načinov. Eni trde, da je boleznin vzrok hudičeva klofuta, drugi mislijo, da jo dobi človek, ki se v mesečini izneveri svoji ženi, in narobe, po sodbi tretjih pa dobi lepro, kdor prestopi v cerkvi prag Najsvetejšega; tja sme samo duhovnik.

Zanimivo je, da po abesinskem spoznanju gobe niso nalezljive. To ni kar iz trte izvito. Ugotovili so namreč, da prenaša bolezen le trenutno občevanje z gobavci — in še tedaj ne vselej.

Tudi svoja zdravila imajo Etiopci za lepro. Pravijo, da najbolje pomaga žaitovo maslo, ki mu primeseš zmletega prahu velike zogljenole krastace.

Gobavcev v Abesiniji ne prezirajo, tudi ne beže pred njimi. Bolniki sede pred cerkvenimi vrati in pred hišami bogatinov, kjer se vrše cerkvene slovnosti.

(»Prager Tagblatt«)

Američanov rekord

e. N. Newyork, novembra
Neki Američan je dosegel svojevrsten rekord: postal je oče s 94 leti. Rekord je proučilo in »verificiralo« več uglednih newyorskkih zdravnikov, torej bo zadeva gotovo držala.

Zeni novega rekorderja je šele 27 let. Njen mož je imel v prejšnjih zakonih 16 otrok in 38 vnukov. Udeležil se je bil secesijske vojne (1860—1865 med severnimi in južnimi državami USA zaradi odprave suženjstva), drugačnih znamenitosti pa o njem ne vedo — razen da žveči gumi, ne kadi in da je do nedavnega pil.

Edino sredstvo za plešo

f. N. Berlin, novembra
Na Nemškem je bila pleša že od nekdaj precej pogosta, zadnje čase se je začela pa kar vznemirljivo širiti — tako vsaj trdi statistika.

Neki berlinski večerni list je pred kratkim celo razpisal anketo med zdravniki in učenjaki, da bi ubogim plešcem pomagal — če jim je sploh moči pomagati.

Ko bereš njihove odgovore, moraš nehoti priti do spoznanja, da je pleša neka skrivnostna bolezen. Nekateri trde, da je dedna, drugi jo pa pripisujejo noši kloboka.

Najtehtneje je pa menda odgovoril neki profesor z znamenite univerze v Jeni. Ko so ga vprašali, katero zdravilo bi bilo po njegovem najuspešnejše za plešavost, je kratko dejal:

»Samo eno zdravilo zaleže. Imenuje se: vdaj se v usodo!«

Umetnina

Pri bogatem verižniku na čajanki. Tudi Gandolin, strupeni italijanski kritik, se je odzval vabilu in je prišel. Ogledovali so si ravno neko sliko — solčni zahod — v dragocenem okvirju; naslikala jo je verižnikova hči sama.

»Nu, kaj rečete?« se obrne očesponosno h Gandolinu: »Kaj rečete o umetniški nadarjenosti naše Mimi? Veste, študirala je v tujini!«

»To sem si takoj mislile, je prijazno pokimal Gandolin. »Zakaj takšnegale solčnega zahoda pri nas še ni bilo?« (W. I.)

V soboto 16. t. m. se poroči naš dober prijatelj, g. Jože Blejco, strojni stavec v tiskarni »Merkur«, z gđ. Emo Kesslerjevo. Mlademu paru želimo ninogo sreče!

nasproti in ji ponudila levo roko. S povečevalnim steklom si je Chironova ogledovala črte njene diani.

»Hudo dobro kaže,« je smeje se povedala.

»Kako mislite?« je zajecjlala Rozika.

»Vaša srčna črta... Ze dva meseca ste zaljubljeni.«

»Kako pa to veste?«

»Vidim! Zaljubljeni ste v moža, ki še ni vaš ljubček... Toda močni morate biti; še mesec dni počakajte, pa se boste lahko z njim poročili!«

»Saj sem vendar...«

»Da, da, poročeni ste... Toda vaš mož ne bo več dolgo živel. Mogoče še štirinajst dni... Mogoče še toliko ne!«

»Za pet ran božjih... Saj je zdrav ko riba!«

»Vaš mož je kakor lepo, a gnjilo jabolko... Pripravljeni morate biti, gospa... Torej: počakajte še štirinajst dni... Brezmejno boste potem srečni. Mož, ki ga ljubite, je vreden vaše ljubezni...«

»Toda moj ubogi mož...«

Vsa prepadena je odšla Rozika od vedeževalke.

»Vdova bom... Chironova trdi, da bo Ksaverja čez štirinajst dni pobralo.«

»Ali mar nisem rekla, da je pravzaprav smrti nezmojljiva?« je dejala Lelija in zavzdihnila:

»Ti imaš pa srečo!«

»Ali te ni sram, Lelija, da si tako brezsrčna?«

Na lepem je obrnila lepi Ksaverjevi sestrični hrbet in stekla v celico cestnega telefona.

»Ademar, dragi... Danes ne... čez štirinajst dni... počakati morava, da bo moj mož... To se pravi... Vsa sem zmedena; le danes po nobeni ceni ne...«

Kakor v sanjah je prišla domov. Prostost, ki se ji je že tako blizu smehljala, jo je vso zmedla. Služkinja ji je odprla z zaskrbljenim obrazom:

»Joj, milostljiva... Gospod leži... V pisarni mu je postalo nenadoma slabo... Nikar toliko strahu, gospa... Saj morda nič nevarnega ni...!«

Rozika je vsa v skrbeh odšla v Ksaverjevo sobo. Ubožec je nepremično ležal na postelji. Ves zaripel je bil v obraz; brččas ga je dajala mrzlica.

»Predragi... je dahnila Rozika in se prijelja za čelo.

Ksaver je odprl oči in spoznal svojo ženo: »Ne boj se, otrok

moj... Prikrival sem ti bil... Današnji napad je bil hujši ko sicer...«

»Dragi, ne bi mi bil smel zamolčati... Saj boš ozdravel...« je ljubeznivo pristavila.

»Ni pomoči... Morda je bolje tako... Nisem bil mož, ki bi te mogel osrečiti. Vredna si bila lepše usode; uboga ljubica... Veš, bedak sem, ki nisem znal drugega, kakor tebe ljubiti...«

Rozika se je bridko zjokala: »Nikar, dragi... brez tebe ne bom mogla živeti...«

Zdela se ji je, da je zdaj njena sveta dolžnost, da ubogemu Ksaverju vsaj te poslednje dni poslaadi. Tudi Ksaver je bil ves spremenjen. Nežen je bil in dober; in tako ljubeznivo je ogovarjal Roziko, da bi se Ademar ne mogel kosati z njim. Sicer je bil pa Ksaver s svojimi lepimi in ljubeznivimi očmi mnogo lepši ko Ademar! Rozika se ga kar ni mogla nagledati. Se manj je pa mogla verjeti, da ga bo za zmerom zgubila... Joj, kako žalostno je to življenje...

Čez štirinajst dni je bila Rozika daleč čez ušesa zaljubljena v

svojega moža. Ob misli, da bo morda že jutri vdova, ji je hotelo počiti srce.

Lepega jutra je pa Ksaver dejal, da se čuti zdravega in da bo vstal. Rozikino srce se je odprlo ko cvet vrtnice. Razbohotilo se je v nadi, da ji ljubljene možiček ne bo umrl. In ta nada je postala gotovost, ko je opoldne videla, kako mu tekne kosilo.

»Halo... Ali si ti, Lelija?«

»Da, Ksaver. Kako je?«

»Rozika me spet ljubi, Rozika me obožuje... Tvoj domislek je bil nebeški. Če bi ne bilo tebe in vedeževalke, bi bil prav gotovo oba ubil, Roziko in Ademarja. Zdaj sem pa najsvrečnejši človek na svetu. Pa ne zameri, Lelija, da sem te prej imel za lahkomiselno in brezsrčno.«

»Prav rada ti oprostim, dragi Ksaver... Veš, Rozikina naivnost je kar nebeška... In kaj nameravata zdaj?«

»Na morje greva, Saj veš, da mi je odih potreben po tej hudi boleznin... Juha in ta tenka hrana sta mi vzela dobrih deset kil...« (V. I.)*

„Najboljši Dr. OETKER-ja so preparati“!
kdor jih pokusi, trdi vsaki.

Dr. Josef Löbel

Za človeško življenje

Detektivski roman iz zgodovine medicine. — Prvi del: Sladkor

Drugo poglavje: Znanost se podi po vsej Evropi za zdravilom

Dosedanja vsebina

Asistenta dr. Minkowskega s strasbourgke univerze je prosil njegov kolega, naj izreče nekemu psu trebušno slinavko, da se bo videlo, kako to vpliva na prebavo maščobe... Minkowski je to storil in dognal, da je pes zaradi operacije postal — sladkorno bolan. Operiral je še več psov: uspeh je bil povsod isti. Pri delu mu je pomagal famulus Weller, nabuden študent iz Amerike.

Dvajset let nato je prišel Weller, že zdavnaj zdravnik, iz Amerike na obisk v Nemčijo. Skupaj s profesorjem Minkowskim se je odpravil v Wiesbaden na zdravniški kongres, s tihim upanjem, da bo tam kaj več izvedel o vseh desetletnega boja s sladkorno boleznijo.

Zdravilo iz slinavke

In razočarani učenjak, ki je dr. Wellerju vse to pripovedoval v wiesbadenski krčmi, je sklenil svoje pripovedovanje s pripomočjo, da se je po stopnicah, ki drže do konferenčne sobe, mnogo manj vznešeno vračal, kakor je pol ure prej stopal po njih navzgor.

Majaja z glavo je poslušal ameriški zdravnik take otožne in brezupne zgodbe svojih evropskih tovarišev. Tako težavno so bile torej njihove poti, kadar so hoteli razvozlati kakšno »tehniško vprašanje«, toliko zaprek jim je zapiralo pot, kadar so skušali napraviti na videz tako kratki korak od teorije do njene praktične uporabe! Prav gotovo bolelaho vsi ti ponesrečeni poskusi za neko vsem skupno, do zdaj še neznanu hitro; že predpoldne se mu je pri pogovorih in predavanjih v kongresni dvorani tako zdelo. Prav gotovo bi pa — to mu je povedalo večerno kramljanje pri policu — bilo to hitro lažje najti in odpraviti, če bi lahko delali poskuse na debelo z obilnim materialom in z zadostnimi pomočniki. Brez dvoma so bile zlasti te brezkončne ovire in utesnitve krive, da v vseh dvajsetih letih, od kar je Minkowski dognal svoje odkritje, niso dosegli praktičnega posledka.

Dva učenjaka iščeta »robo«

Tak je bil dojem, ki ga je bil dr. Weller ponesel s kongresa za notranjo medicino. In ko se je bil po svečani sklepi seji odpravil iz Wiesbadna proti Berlinu, se je na dolgo in široko razgovarjal o tem s svojim sopotnikom, z nekimi berlinskimi zdravnikom. Tudi ta profesor Georg Zuelzer se je že dolgo pečal s temi vprašanji in je Wellerju zatrjeval, da se bo zdaj z vso vneto vrgel na ta problem. In če bo moral živalske žleze, ki mu bodo rabile, posamič kupovati pri mesarju, je vzkliznil odločno. Seveda njegov mesar na bližnjem vogalu brččas ne bo imel takele netečne robe; toda neke bo pač treba stekniti trebušno slinavko od sveže zaklane živine. Saj ima vendar Berlin svojo osrednjo klavnico in profesor je sklenil, da si bo ta »berlinski trebuh« ogledal.

Doktor Weller ga je vprašal, ali bi ga smel spremiti.

»Če vas zanima, prosim!«

Kot pravemu Berlinčanu, in to je bil, se učenjaku seveda še sanjalo ni, kje bi našel ta veliko-mestni zavod. Moral je najprej na vseh koncih in krajih povprašati, kako bi prišel tja. Ti so mu svetovali, naj sede na tramvaj številka 176, ki pelje sicer vprek čez ves Berlin, od skrajnega vzhoda do skrajnega zahoda; oni so mu priporočali, naj se pelje s krožno železnico, ki dela sicer ovinek okrog in okrog mesta, pa ga bo vzlic temu hitreje pripeljala do cilja.

Odločila sta se za to pot; prihodnje jutro sta vstopila na postaji »Zoo« in se odpravila sprva proti severu, mimo Weddinga, mimo Jungfernheide in mimo »Studenten zdravja« in ko sta na koncu izstopila na dvajseti postaji, se je Weller zelo čudil, da ni še na kmetih, temveč se zmerom sredi velikega mesta. Široke ulice in hiše so bile nekako take kakor v drugih berlinskih okrajih.

Tudi ljudje. Edino kar je pri njih zbuvalo njegovo pozornost, so bila pokrivala, nizke čepice zvečine, pa še to, da so imeli mnogi moški, pa tudi nekatere ženske oblečene čez obleko še bele halje.

V berlinskem »trebuhu«

Komaj sta pa zdravnik prehodila nekaj sto metrov, se je slika spremenila. Cesta, ki je ločila dve orjaški poslopji osrednjih živinskih staj, se je nenadoma prenapolnila s čredami in ročnimi vozčki, obloženimi s pravkar zaklano živino, ki so jo prevzeli z dvorišča na dvorišče. Zivali je brččas pustil

toli hvaljeni živalski nagon na cedilu; niso se morda bojzljivo ali pa »brez volje« prerivali, temveč so kar veselo meketaje in kruleč šle v klavnico in spotoma radovedno ovohavale ostanke svojih že pokojnih tovarišic.

Bežec pred takim tropom svinj sta šla zdravnik sprva v ogromno dvorano; tam so bile stojnice za prodajo mesarjem na drobno. Na nešteti ogrodjih so čedno in zvrščeno visele iz kože dežane glave in jeziki, v plitvih skodelah so pa ležale ledvice, želodci, srca in črevesja.

Obiskovalcem se je zdelo, da ju je skušal privedel kar takoj na pravi kraj: tukaj torej kupičijo drobovje, tukaj se brččas dobi tudi trebušna slinavka.

Velikan z nožem

Neodločno sta se zdravnik vdal gneči; na koncu sta se ustavila pri nekem velikanu, ki je brusil ogromen nož.

»Ali imate morebiti trebušne slinavke?« ga je boječ vprašal profesor.

»Kakšno reč?« se je zadržal velikan z nenavadno globokim basom, a nikakor ne neprijazno.

»Trebušne slinavke, ponekod jim pravijo tudi »bela jetra«,« je začel učenkaj; šele zdaj se je zavedel, da ljudskega izraza za pankreas sploh ne pozna.

»Jetra bi radi? Potlej morate pa že blagovoliti in mi povedati, dragi gospod, kakšna želite. Svinjska? Telečja? Goveja?«

»Ne, ne mislim jeter, temveč...«

Profesor je skušal pojasniti, kaj je trebušna slinavka in kje tiči v telesu.

Toda tu brččas ni bil kraj za dolgovazne razlage. Še preden je utegnil končati, so valovi suvajočih, ogledujočih, precejnajočih in pogajajočih se ljudi njega in Američana že zdavnaj odnesli in odinili. Tako sta svojega velikana videla samo še od daleč; vrtnec ju je bil zajel in ju ni več izpustil.

Prizori, ki jih profesorji niso vajeni

Na lepem sta se zagledala — kako so ju le prerinili skozi toliko pregrad? — na popolnoma drugem koncu. Očitno v svinjski klavnici. V ozračju je vršelo oglušujoče cviljenje, kruljenje, javkanje in veikanje. Ko sta potlej nenadoma prišla v eno izmed neštetih pokritih lop, so se profesorju na nesrečo še naočniki orosili od tople pare, ki je puhnila vanju. Oslepljen od sopare, oglušen od hrusca in trušca se je opotekal učenjak sem in tja, ne da bi mogel razumeti, kaj se okrog njega dogaja. V stajah so bile stlačene že žive živali — tik zraven njih so klali druge — trenutek nato so jih pa že pomotali v žehete kotle kropa. Toda precej so jih tudi že potegnili iz njih. Polnagi mesarski pomočniki so planili nadnje, položili poparjene mrtvece na mize, jim ogulili ščetine, razkosali mrtve gmote, rezali meso, žagali in sekali kosti in vse skup obrizgavali iz cevi debelih za lakot, potlej jih pa kos za kosom, ostevilene in ožigosane obešali na kavlje.

Ko se je profesor nekoliko zavedel, se je zagledal zraven nekega mlečnoličnega in rdečelasega zavajalnega fanta, ki je marljivo strugal poparjenega prašiča. Fant je učenjaku pol veselo pol radovedno, vse skup pa dobrohotno namežiknil.

Profesor se je opogumil. Z vso razpoložljivo zgovornostjo je skušal rdečelascu dopovedati, po kaj je prišel. Toda v fantovih brezbarvnih očeh se ni utrnula niti trohica razumevanja.

Nekdo drugi je pristopil.

»Aha,« je zamomljal. »Sietsche« bi gospod rad.«

Profesor je vneto prikimal. Ta beseda se mu je zdelala prava. Bogu bodi zahvaljeno, da jo je na koncu našel, da vsaj ve, kako tu temu pravijo, po čemer izprašuje.

Seveda, vprašanje je le, kako dolgo si bo le mogoče presneto besedo zapomniti? Tako ko Nietzsche zveni, si je dejal, samo da se z »S« bričenja.

»Kaj boste pa počeli s to rečjo?« je poizvedoval možak, ki je bil iz-

* Sietsche pomeni v berlinskem narečju trebušna slinavka. Rabimo jo zaradi kesneje besedne izre.

ustil odrešilno besedo. »To vendar ni pečenka za dva tako fina gospoda.«

Profesor je nekaj zamrmral o znanstvenih namenih.

Teta Rezika

»Mhm!« se je zvito zasmejal oni. »Bo brččas za luženje! In zdaj iščete norca, ki bo vso to šaro razrezal in raztrgal, da najde »Sietsche« za vas. Takega tu pač ne boste steknili, dragi gospod, takega že ne. Pri nas vam sreča ne bo mila. Pri nas je taka navada, da vse skupaj, vso to šaro vrzemo v toplnico za lojevino.«

Proti vsemu pričakovanju se je zasvetila rdečelascu neka misel.

»Mogoče, če se zateče gospod k teti Reziki,« je okorno dejal, »ta se peča s takimi rečmi. Če le kdo kaj ve o tej stvari, bo ona prava.«

»To utegne biti res dobro,« se je oprezno odrezal oni drugi. »Teta Rezika, ki se piše za vdovo Huwe, ta pošilja namreč vranice v Monako. Tam to žlampo jedo,« je v razlago pripomnil in se zgrozil. »Kdo ve, morda še celo »Sietsche« jedo.«

Oba mesarja sta se glasno in prisrčno zasmejala ob misli, kaj vse se da prisoditi pokvarjenemu okusu Monakovčanov.

Profesor se je smejal z njima vred. Od veselja, da se je v tej megli prvič zavedel, čeprav samo od daleč. Poln upanja se je precej odpravil na pot, temu svitu nasproti.

Vdovo Huwe je našel v naslednji lopi, v klavnici za govedo.

Živina na morišču

Kakor obleži po nalivu deževnica na asfaltu, tako so bile ploščice na tleh tega prostora pokrite s krvjo. In prav tako previdno kakor hodi človek ob deževnih dneih po cesti in se vendarle oškropi, je oprezno in premišljeno stopical doktor Weller, pa si je vendar okrvavil čevlje.

»Pazite, možakar,« je nekdo zavpil za njim, »pri nas imamo rdeč tlak!«

Srepeč v tla je Weller stopal dalje. Ko je dvignil pogled, je obstal tik pred dvema možkoma, ki je med njima mirno in neskrbno prežvekoval lep in rejen vol.

V tistih časih še niso poznali neslišnega samokresa, te živaliljubne priprave, ki po bliskovito zadere klavni žrtvi kakšnih dvajset centimetrov dolg železni klin v teme in jo pri priči umori. Takrat so še »judrihali«. Med tem ko je eden od obeh možkih trdo držal vola na vrvi, oviti okrog njegovega širokega gobca, ga je z desnico dobrohotno in pomirjevalno čohal po mogočnem tilniku. Zdajci ga je pa drugi možki česnil s težkim klavdivom po temenu.

Brez glasu se je vol sesedel. Koj nato so mu porinili v grlo dolgo železno palico, da bi se mu ne vzdignilo, in še preden se je Wel-

ler prav zavedel, kaj se okoli njega godi, je že zdavnaj drla gosta kri od odprte odvodnice v plitvo posodo. Od ondod so jo izlili v korec in jo jeli pri priči stapati z drogom, da se ne bi sesedla.

Vse to se ni zgodilo samo z bliskovito naglico, temveč hkratu tako stvarno, snažno in mirno, da se gledalcu še poroditi ni utegnil občutek, da je bil pravkar priča hladnokrvnemu umoru. Tudi mesarja nista bila videti taka, kakor si po navadi slikamo morilce. Prav nič krvoločnega, divjega ali sirovega, še brutalnega ni bilo nič v njunem pogledu, in ko je profesor enega izmed njiju povprašal, kje bi dobil teto Reziko, se je ogovorjeni mesar prav prijazno in uslužbeno nasmehnil in pokazal na »stojnico št. 1'.

Plodonsna trgovina z vranicami

Terezija Huwe, teta Rezika, tetka vseh — tako so ji rekali v vsej osrednji klavnici — je bila srednje velika, krepka gospa štridesetih let znabit, kvečjemu pet in štiridesetih. Zgodaj odvodela je kot vdova — to se pogosto opaža pri odločnih naturah — postala se prav posebno delavna in odločna, ko je bila pa docela sama sebi prepuščena. Od kar ji je mož umrl, se je popolnoma privadila mesarski obrti in si je izbrala v njej prav posebno kupičjsko smer: vdova Huwe je pokupovala pri vseh velikih mesarjih vranice in jih pošiljala v Južno Nemčijo.

Komaj ji je profesor zaupal svojo željo, ji je že bral iz umnih oči, da se sme pri njej zanesti na popolno razumevanje.

Seveda ne moremo današnji dan več obnoviti misli, ki so se v tistem trenutku podile gospe Tereziji Huwevi po glavi, današnji dan, ko je tvrdka Huwe že zdavnaj, že dolgo let skoraj popolna gospodarica v berlinski klavnici, kar se tiče dobav kemijsko-lekarskim tovarnam. Ona ne zalaga samo velikih prestolniških tvrdk, ne samo Schering-Kahlbauma, Freunda in Redlicha, Laboschina, dr. Henniga & Co. in kakor se že imenujejo. Iz se tako oddaljenih dežel, da, še celo Hoffmann-Laroche iz Švice naročajo pri njej sveže žleze, ki jim rabijo za izdelovanje zdravil. Dan za dnem hodi družabnik tete Rezike s čistim in okusnim korcem od mesarja do mesarja in zbira takoj po klanju trebušne slinavke, pa tudi ščitne žleze, jajčnike, soobisti, hipofize* in moda in jih razpošilja, zabite v velike pločevinaste škatle, po štiri škatle zvezane v poštni zavitek, na vse strani sveta. Če je »love obilen, odpošlje tudi po več sto zavitkov na dan.

Skrivnost mesaričinega uspeha

Svojega velikega uspeha — in tako je na splošno brččas z vsakim velikim uspehom v življenju — naša dobra tetka prav gotovo ni nezasluzeno vjela v nastavljeni predpasnik. Vsakemu človeku se pripetijo menda samo take stvari, ki se ujemaajo z njegovim bistvom; kariera, tudi na videz še tako slučajna, menda na koncu koncev tudi ni odvisna zgolj od zunanjih vplivov, temveč prav gotovo še mnogo bolj od notranjih. Človek doseže na svetu to, kar mu je so-

* Privesek možganov.

jeno po notranjem bistvu, in ali ni to, kar po navadi imenujemo »srečo« — če bližje pogledamo — nemara svojstvo, z značajem utemeljena sposobnost?

Tudi s potjo, ki jo je gospa Huwe — od kar je prvič srečala profesorja Zuelzerja — ubrala navzgor, brččas ni bilo drugače. Ali ni bilo mar njena lastna, pa prav njena lastna zasluga, da je postal njen pogovor z učenjakom izhodišče presenetljivega razvoja, sojenega njeni trgovini?

Če ne bi bila teta Rozika tako pametna, energična in odločna ženska, kakor je pač bila, bi se brččas — večina drugih v njeni koži bi bila to gotovo storila — profesorju zasmejala v brk, ko ji je povedal svoje želje. Drugi bi se bili morda tudi zbal težko in neprijetnosti, ki so utegnile biti mnogo večje od pričakovanih koristi.

Koliko se bo le dalo s slinavkami zaslužiti? S tem smešnim kosčkom mesa, ki tako malo tehta in se vrhu tega še za nič pametnega ne da porabiti! Vsaka žival ima vendar samo po en takšen organ. Torej ne bo moči potrebe kriti z lastnimi živalimi; trebušno slinavko bo treba trudapolno nakupovati v velemesarijah in žeti samo prekupčevalnino. Koliko pa uterata to nesti?

Gospa Huwe organizira prodajo

Toda gospa vdova Huwe je imela nos za kupčijo. Razen tega sta ji bili uslužnost in postrežljivost že kar prirojeni. Ta čudaški učenjak — za navadne smrtnike so učeni ljudje zmerom čudaški in nerazumljivi — je hotel slinavke, samo slinavke in nič drugega; zakaj neki mu jih ne bi priskrbela? Če ji bo to vrglo po vrhu še manjši ali večji zaslužek — tem bolje zanjo! Prizadevni vdovi bo zmerom dobro došel.

Samo da je Terezija Huwe tisti mah videla, kje bodo tičale glavne težkoče. V tem namreč, da bo mesarjem prezamudno in prenadležno iskati te razmeroma majcne žleze v kopicah ostalega drobovja, jih potlej še previdno izrezati in jih na koncu prodati za bore par fenigov. Predboro je poznala svoje čehovnike! Mojstri, ne samo v njeni stroki, so zvečine starokopitne grče, ki vse, kar po novem diši, že vnaprej in nagonsko odklanjajo; večina izmed njih, zlasti v mesarski stroki, so bogati, zato jih pač ne bo posebno mikalo, da bi se trgali za take malenkosti.

Lažje bo pridobiti pomočnike, učence in klavce za tak uboren postranski zaslužek.

Sicer pa: čemu neki je pa prav za prav vsepovsod toli priljubljena tetka?

Gospa Huwe se je torej o priložnosti pomenila s tem ali onim »fantom«, zdaj je temu stisnila smotko v roko, zdaj onemu kakšen groš, in s to svojo taktiko je žela od dne do dne rastoč uspeh. Spčetka je lahko poslala profesorju le prav poredko, samo tu pa tam po eno trebušno slinavko, polagoma se je to število dvignilo in ni trajalo dolgo, ko je imel toliko teh organov, kolikor si jih je le želel. Tetkin družabnik — ali, če on ni utegnil, njegova žena — je zajahal vsako jutro kolo in prinesel material še popolnoma svež in gorak profesorju v bolnišnico na »Zaičjo goljavo«.

Slinavka na prebitek...

V njegovem laboratoriju je oživelo, a delo je bilo mnogo naporenejše, ker je novi način dobave slinavk rodil tudi nove probleme. Zdal, ko niso več »doma klali«, to se pravi, ko niso bili več kuncni in psi dobavitelji pankreasov, se je pač pojavila potreba po novem načinu predelave, zakaj le preveč pokvarljivo meso je bilo treba ohraniti sveže in v takem stanju, da bo predelava mogoča še nekoliko časa po klanju. Najprej si je profesor izmislil, da bi pri prenosu slinavk uporabljali tekoči zrak, ki jamči za takojšnje in brezpogojno prenehanje slehernega kisanja in slehernega gnitja. Ta misel je bila izvrstna! Toda kaj kmalu se je pokazalo, da zrak samo tedaj nič ne stane, če je plinast: tekoči zrak stane žalibog cel kup denarja! In takihle izdatkov si učenjak, ki zajema iz svojega žepa, pač ne more dolgo privoščiti. Iskal je torej dalje in se spomnil: sveže, skozi mesni mlincek iztisnjene trebušne slinavke je potresel s ceneno Glauberjevo soljo; tako pripravljeno mešanico je lahko poslej hranil poljubno dolgo brez bojazni, da bi se mu razkrojila.

Torej se je po tolikih ovirah vendarle prikazal rešilni pristan! Zlez je imel zdaj na razpolago, kolikor jih je le mogel želeti, vseh vrst in velikosti; način, da lahko čas predelave po želji sam določi, je tudi našel. Od vsega začetka znanstvenega raziskovanja ni bil profesor nikoli tako blizu svojemu cilju — česa naj si še želi?

Dalje prihodnjic

Vse pravice slovenskega prevoda pridržane. Ponatis, tudi v izvirku, prepovedan.

Izvrsten je Dr. OETKER-ja glas, prodril je v najmanjšo gorsko vas!

Ta sreča, ta nasmeh!

Mar ta ogenj v očeh ne izdaja sreče? In okrogli obraz in zdrave ustnice: ali ne pričajo o zdravju?

Vsak možki si želi tako dobre, ljubeznive in zdrave ženice. Vsaka ženska bi hotela biti tako vedra in vesela.

Danes, ko tiče ljudje po ves dan v službi in je teže skleniti dobro znanje ko nekoč, ga z uspehom posreduje mali oglasnik. Mnogo ljudi je tako našlo srečo in zadovoljstvo, mnogo si jih je z malim oglasnikom ustvarilo prijeten in srečen dom.

Poskusite še Vi! Mali oglasnik »Družinskega tednika« je izredno poceni. Beseda stane samo 25 par, za oglasni davek plačate Din 1'50; če želite, da pridejo pisma pod določeno šifro na upravo »Družinskega tednika«, ali pa če bi radi, da Vam naša uprava pošlje došlo pošto na dom, doplačate 3 Din.

Mali oglasi »Družinskega tednika« pa posredujejo z uspehom ne samo znanje, temveč tudi uspešno kupujejo in prodajajo za Vas, bodisi da ste zasebnik, trgovec ali obrtnik. Poiščite Vam stanovanje, služkinjo, poceni knjige, službo itd., itd.

Ta oglas ima 34 besed à 25 par, to da . . . Din 8'50
oglasni davek . . . 1'50
šifra . . . 3'
Skupaj . . . Din 13'—

Z GOSPODIČNO 19—25 let, dobro in pridno gospodinja, ki ima 10—20.000 Din prihrankov, bi se rad poročila. Imam stalno službo pri F. P. D. Dopise s sliko na upravo lista pod šifro »Srečen zakon«.

Za enkratno objavo računamo torej tak oglas Din 13'—. Ta znesek lahko nakažete po položnici na ček, račun Družinski Tednik — uprava, Ljubljana 15.393, po navadni nakaznici ali pa v znakmah obnemem z naročilom.

NAROČITE ZA POSKUSNJO 2—3 OBJAVE!
PROUCITE TARIFO MALIH OGLASOV NA ZADNJI STRANI!

SEQUOIA

Napisala
BEATRICE FABER
po filmu
Metro-Goldwyn-Mayerja
prirejenem po romanu „Malibu“ pisatelja V. J. Hoyta

Dosedanja vsebina: Mladi Jelen Malibu in gorski levič Gato sta skupaj odrasla. Odgovila ju je Toni Martinova, ki je prišla s svojim očcem, pisateljem, na počitnice v goré. Oče je pisal knjigo o tem zanimivem pokusu. Ko je prišlo na dan, da je Gato napadel kokošnjak in svinjak vodnika Bergmana, je moral gospodar Bob Alden, ki je zaljubljen v Toni, odrediti, da Toni obe izpusti. Dve leti kasneje se je Toni vrnila. Na prvo noč je rešila Malibuja iz Bergmanove pasti, Gato ji je pa prišel na pomoč. Pri drugi priložnosti je Malibu premagal velikega jelena, ki ga je bil napadel, in ponosno odšel s svojo ljubico. Njun mladič, mlada košutica, postane prijateljica Fengsua. Otok je zvečje a seboj v gozd, kjer ga napade kača klopotača.

Deveto poglavje LOVSKI ČAS

Tedaj se je nenadoma pojavil Malibu. Zavohal je bil sled za otrokom in košutico. Ko je opazil nevarnost, je obstal in jo takoj ubral k njima. V tranku ko je klopotača zapela svojo mrtvaško pesem, je priskočil Malibu. S prednjima nogama je pritisnil kačo ob tla. Klopotača se je zvijala in mahala z repom, toda Malibujeva kopita so bila močnejša. Nevarna plazilka je zdajci obležala mrtva.

Tedaj se je Malibu približal Fengsuju in košutici. Ne je ovohal, hoteč jima pokazati svojo ljubezen. V tistem hipu je pa pritekla vsa zasopla Toni. Pograbila je Fengsujia in ga stresla.

»Zakaj si bil zbežal? Prestrašil si me do smrti.«

Ko je pa zapazila Malibuja, je izpustila otroka, stopila k jelenu in mu ljubeče ovila roke okrog vratu.

»Skoraj bi te bila izgubila,« je rekla in solze so se ji zalesketale v očeh. Obraz se ji je zresnil, ko se je zagledala v njegove dobre oči. »Oh, Malibu,« je sepnila, »previden bodi. Kmalu bo oživel gozd. Lovci z ristikami bodo prišli, in tedaj, loj tebit! Pokazala je z roko v daljavo in zaskrbljeno dejala: »Pojdi v bregove in ne vračaj se, preden sneg ne zapade.«

Se poslednjic mu je ovila roke okrog vratu, potlej je pa vzela v naročje Fengsujia in košutico in odšla.

Visoko zgoraj v razglednem stolpu je listal Bob Alden po knjigah: »Ribe« in »Lovski zakon« in pregledaval načrte o lovopustu.

S prstom je kazal po stolpcu z napisom »Jelen«. Ugotovil je, da manjkata samo še dva dneva, pa bo jelenu odklenkalo.

Zdajci je zaslišal pod stolpom prilajeno govorjenje. Pogledal je dol in opazil ob znožju stolpa Toni.

»Ste kaj srečali Malibuja?« ga je v skrbeh vprašala.

Alden se je nasmehnil. »Ničem ga, pač pa mislim, da ste ga vi skrili na varno; bržčas na domačem dvorišču.«

Toni je kar zavpetela. »Nikar se ne šalite,« se je razjezila.

V tistem trenutku je odjeknil iz bližnjega gozda strel. Toni se je zdrznila. Tedaj je odjeknil še drugi in še tretji. Toni je žalostno zavjajala in si s prsti zamašila ušesa.

Alden se je spustil po lestvi na zemljo.

Tonin glas je bil poln žalosti, ko je dejala: »Kadarkoli slišim strel, si domišljujem, da nekdo ubija.«

Alden jo je nežno prijel za rame; zdelo se mu je, da jo mora vzeti v zaščito.

»Ne boj se; velik in drzen bi moral biti tisti lovec, ki bi se mu posrečilo ustreliti Malibuja.«

Toni se je zagledala v njegove odločne oči in se je skušala skozi solze nasmehnuti.

»Upajmo, da imate prav.« Toda komaj je izrekla te besede, je že počil glasan strel, ki so mu zapored sledili še trije.

Zdrznila se je, kakor da bi čutila vse štiri krogle v svojem lastnem telesu.

»Zakaj le država dovoljuje, da lovci ubijajo jelene?« je vprašala ogorčeno.

»Hm,« je dobrodušno menil Alden. »To mora tako biti; če bi vsako jesen ne postrelili dobrih sto število jetenov, bi pač pozinj od gladi poginili.«

Toni mu je vsa obupana obrnila hrbet.

»Toni,« jo je poklical Alden. Ko se je obrnila, ji je dejal svareče:

»Nikar mi ne hodite po gozdovih, saj veste, kako nevarno je.«

»Vem, vem,« je nebržno dejala in odšla.

V nekem prav gostem gozdu sta spremljala Bergman in Joe manjšo družbo lovcov iz bližnjega mesta.

Ko so prišli do neke jase, so se razgledali, toda nikjer niso opazili sledu kakšne živali.

Neki lovec je stopil k Bergmanu in ga zafkrnil: »Veste, Bergman, če naj bi tu igral golf, vam povem, da to lahko na svojem vrtu počnem.«

Bergmanu se je zmračil obraz. »Prišli ste pač v prvih dneh. Toda povem vam, da se nihče odtod ne vrača praznih rok.« Leno je ukazal gonjačem: »Poskusimo po tejle poti!«

Lovci so obesili puške čez ramo in šli za njim.

Toni je vestno iskala v goščavi sledov. Toda nič ni izdajalo Malibujeve prisotnosti.

Ko je korakala pod nekimi mogočnim drevesom, je zaslišala iz vejevja debelo režanje. Pogledala je navzgor in opazila Gato, kako se spretno skriva v gostem vejevju.

»Gato, Gato, izgini od tod!« je v skrbeh zaklicala.

Toda Gato je samo malomarno kimmil z glavo in se ni zmenil za Tonino zapoved.

Zdajci je Toni spremenila svojo taktiko. »Pridi, Gato, prosim te,« je tiho prosila in razširila roke.

Puma se je počasi skobacala iz skrivališča in se ji približala. Toni ga je pogladila po gosti baršunasto mehki dlaki in kaj kmalu je začela zver zadovoljno prestiti ko domača muca.

»Nisi me pozabil, kaj ne da ne?«

Sedla je in lev se je ljubeče prijel k njej. Igraje se je dvignil svoje šape in jo ljubko oplazil po kolenih. Toni se je igrčkala z njim ko z majhno mucu. Prijela ga je in ga prevrnila, tako kakor je prevračala kozolce z njim, ko je bil še majhen. Gato je predel venomer.

Nenadoma se je pa Toni zresnila. »Zdaj pa nehaj, Gato. Nimava časa za igro. Po gozdovih preže ljudje, ki jim zakon dovoljuje, da te ustrelje, če te te ugledajo. Izgini, in skrivaj se!«

Kini prinašajo

SOKOLSKI DOM ŠISKA
telefon 33-37
V petek 15. t. m. ob 20. uri
»20.000 LET SING-SINGA«
16. do 18. t. m.
»BARGAROLA«
Lida Baarova — Gust. Fröhlich
19. do 21. t. m.
»NA OTOKU«
Brigita Helm — Willi Fritsch

KINO TALIJA KRANJ
16. t. m. ob 20.30 in 17. t. m. ob 16., 18. in 20.30 uri
»PESEM ŽIVLJENJA«
Don Jose Mojica

KINO RADIO, JESENICE
Od 15. do 17. nov. t. l. ob 20. v nedeljo tudi ob 15. uri
sijajna filmska komedija
»SINOVI PUSCAVE«
V glavnih vlogah trije najboljši komiki Amerike: Stan Laurel, Oliver Hardy in Charlie Chase
Poleg najnovejšega Paramountovega tednika predvajamo kot dodatek še krassen barvan film
»Tri opice«

SOKOLSKI VRHNIKA
16. do 17. t. m. sijajna komedija
»KANDAL V BUDIMPEŠTE«
Franciška Gaal in Paul Hörbiger — Dopolnilni program: zvočni tednik, Veseli Dodo in domači kulturni filmi

SOKOLSKI KINO MOSTE
Od 16. do 18. t. m.
»FRASQUITA«
Primadona Jarmila Novotna in komorni pevec H. Bolmann — Predstave v soboto ob 20. uri, v nedeljo ob 16. in 20. uri in v ponedeljek ob 20. uri. Dvojni program, zvočni tednik in dodatki.

Lev je šinil na prvo drevo, Toni je pa obsedela na zemlji in gledala za njim.

Le nekaj metrov stran sta se sprehajala Alden in njegov logar Peter. Peter se je nenadoma ustavljal in namignil Aldenu, naj molči. Pokazal mu je skozi listje prekrasno glavo odrasle-

ga gorskega leva, ki je ležal udobno zleknen na podrtem deblu.

Aldenu je zaigralo srce. Pripravil je puško in pomeril. »Meri v pleča, da mu ne zdrobiš glave!« je šepnil Peter. Alden je pritegnil kopito k rami in pomeril v zver. Dalje prihodnjic

„Jekleni orli“

Najnapejetejši so pač zmerom filmi o letalstvu. Poleg filma »Wings«, ki je prvi naslikal življenje letalcev in pokazal njihove drzne in vratolomne podvige, smo jih videli še celo vrsto. Priznati moramo, da so

Beery dokazal, da je velik in nedosegljiv igralec. Današnji dan je prav gotovo eden izmed najboljših karakternih igralcev. V tem novem filmu je preprečevalno in krepko podal narednika Mikea Stonea, ki se je

Wallace Beery

taki filmi polni razburljivih prizorov, pustolovščin in nevarnosti, hkratu nam pa pred očujejo požrtvovalnost in povelečujo zavest tovarištva in dolžnosti, ki zmerom premaga vse ovire.

Poslednji velik in nepozabni film »Titani nebac nas je v vsakem oziru priklenil nase. Zdaj je Metro sfilmal še večje delo, še veličastnejši film, ki mu je dal naslov »Jekleni orli«. V tem filmu je spet Wallace

bil ves posvetil svoji dolžnosti in očetovstvu.

Film je skoz in skoz prežet napetih prizorov, ki nam jemljejo sapo. Tempo je vprav vražji, a tudi šale ne manjka. »Jekleni orli« so nova Beeryjeva zmagaja; vsakomur bodo všeč. — Zvečine je film posnet na največjem ameriškem letališču Randolph-Fieldu, sodeluje pa vsa letalska vojska Združenih držav.

Križarji

Napisal Harold Lamb

»Zakaj ne ljubavne pesmi?« Spomni se zaobljube svojega očeta, Rihard! Moral jo boš izpolniti!

Toda Rihard, čeprav mlad in neukrotljiv, se je to pot premagal in kakor da ne bi bil slišal besed svojega dragega sorodnika, je pokazal na velik križ na Filipovih prsih.

»Kaj pomeni ta križ, Filip?« »To je znamenje križarjev!« je odgovoril Filip. Zavil je oči k nebu in povzel s slavnostnim glasom:

»Na sveto vojno grem v Palestino! Vsi narodi se oborožu-

»Naj gredo! Menihov ne maraj!«

»Ne govori tako, Rihard! Cu-dež se je zgodil. Vsi krščanski narodi gredo v boj, vsi se odpravljajo v Palestino, da osvobodijo svet Kristusov grob. Osvobodili bomo pa tudi naše brate in sestre, ki ječe v suženjstvu krivovercev.«

Prvič je takrat slišal Rihard o prečudnem verskem navdušenju, ki je objelo Evropo in združilo vse krščanske kralje, viteze, vojake, kmete in duhovnike — vsi so se zaobljubili, da odidejo na tuje, v daljnjo Pale-

Foto Paramount

»Spomni se, Rihard, da vaju je tvoj oče zaročil!« jejo... Nemški cesar Friderik Rdečebračec pojde z nami, Leopold Avstrijski, Hugon Burgundski... Toda Rihard mu ni dal, da bi dogovoril.

stino; pustili bodo doma svoje drage, dom in posestvo in se pojdejo borit z nejeverniki. Toda to neizrekljivo navdušenje, ki je Filipa pripeljalo na Angleško, da s poroko med Alieo

ZARES lepotilna krema

— nova Elida Ideal krema. Ona ne naredi nove kože v treh dneh! Naredi pa, da ste videti negovani, kakor je treba — naredi polt na vso moč lepo. Zakaj to je novo na njeji

izboljšana kakovost
požlahtnjen vonj
povečana tuba
popoln učinek

Ona se vleze takoj v kožo — odpravi, ker ima v sebi „hamamelis virginica“ majhne poškodbe na polti, nečistoto in velike kožne znojnice. Ona je idealna podlaga za puder — varuje pred prahom, vetrom in slabim vremenom — napravi polt medlo in enakomerno lepo.

NOVA

ELIDA IDEAL KREMA

BREZ MAŠČOBE

in
ELIDA CITRON COLD CREAM
za čiščenje
in prehrano kože

in Rihardom zavaruje Franciji hrbet — to navdušenje, ki je celo njegovo spretnost potegnili za seboj, Rihardu ni šlo do živlega. Res je, menihov ni maral in ni kajal prav nič volje, da bi se pridružil vratolomni pustolovščini, kakor je imenoval to početje.

Drugo poglavje

Rihard je nemo poslušal ognjevitve Filipove besede o križarski vojni. V se zmerom sajasti roki je držal poln vrč vina. Zdajci ga je pa minilo potrpljenje, izpil je vrč na dušek in zavpil:

»Pijmo!«
»Pijmo na tvojo poroko z Alico!«
»Nimam več vina! Ne morem piti!«

Filip ni odgovoril na žalitev, temveč je spravljivo dejal:

»Spomni se, Rihard, da vaju je tvoj oče zaročil!«

»A ti, Filip, se spomni, da sva bila oba, Alico in jaz, takrat še otroka!«

»Tvoj oče je hotel to zvečje!«
»Oče in jaz nikoli nisva bila enih misli!«

»Rihard Angleški! Filip je govoril naglo in v očeh se mu je grozeče bliskalo. »Ali mar odklanjaš francosko princezo za ženo?«

Filip se ni mogel več premagati. Alico je bila na videz še mirna, le ustnice si je grizla od gneva. Takrat je planil v dvorano neki dvorjan.

»Pred gradom se zbira velika množica!« je sporočil.

»Odprite vrata! Naj pride ljudstvo noter!« je zapovedal Rihard.

»A odgovor?« je vprašal Filip. »Pozneje! Odprite vrata!« je skoraj sirovo odvrnil Rihard in zavil k vratom. Nato se je še enkrat obrnil h gostom; »Z balkona je lep razgled!«

Težka vrata kraljevskega gradu so se odprla in razburjena množica se je zgrnila na dvorišče. Sredi med njimi je bil neki starec z velikim lesenim križem v roki — pušcavnik, ki je hodil krščanske kralje pozivati na sveto vojno za Kristusov grob. Pred kraljevim gradom je imel ognjevito nagovor na množico in ljudje so ga pobožno poslušali.

»Angleški može! Kralji gredo s svojimi narodi v boj za križ. Ali bodo mar vaša ušesa ostala gluha za ta poziv?«

Razburjena množica se je še bolj zgrnila okoli pušcavnika.

»Ali se mar bojite umreti tam, kjer je Kristus trpel? Ali se bočete odvrniti od njega? Ali mislite pozabiti sveti kraj, kjer je dal svoje življenje za nas?«

Vsi navdušeni so vzkliknili ljudje:

»Ne! Ne! Mi gremo! Mi gremo s teboj, sveti može!«

Le kralj Rihard je ostal mren. Vse to je bilo zanj novo. Toda njega ni prav nič mikalo, da bi se okužil z „norostjo“ križarjev, da bi on in njegovi podaniki prelivali kri tam dale za morjem.

Dalje prihodnjic

Njena velika ljubezen

PO FRANCOŠČINI PRIREDIL B. P.

5. nadaljevanje

V moji sobi je bilo še vse narobe; prazne skatle so zijale iz kotov in tudi na obleki in frizuri se mi je še poznalo, da sem pravkar urejevala svojo novo garderobo. Takšna se nikakor nisem smela pokazati ljudem. Zato sem slugo prosila, naj kar on prevzame pismo in mi ga prinese, sel naj pa dotlej počaka.

Čez nekaj minut sem imela pismo v rokah. V levem kotu na ovitku je bilo natisnjeno: Mr. Bennett, odvetnik in notar. Hlastno sem ga odprla in preletela. Notar mi je sporočil, da je dobil Dupontovo obvestilo, zato me prosil, naj se drugi dan ob treh popoldne zglasim pri njem.

Naglo sem napisala odgovor, da pridem, potem sem pa legla. Dolgotrajno nakupovanje in pomerjanje oblek me je bilo pošteno utrudilo in ker sem imela zraven prijetno zavest, da se v na sestanku z notarjem ne bo treba sramovati svoje obleke, sem kmalu trdno zaspala.

Mister Winterton ne odneha

Točno ob dogovorjeni uri sem potrkala pri Bennettu.

Mislila sem, da ga bom dobila samega, zato si lahko mislite, da mi je skoraj dih zastal, ko sem zagledala pri njem Arturja Wintertona. Ze njegova navzočnost je kazala, da se mi ni nič dobrega nadejati; trdno prepričana, da je pridobil notarja zase, sem bila že napol pripravljena na podoben prizor, kakor sem ga doživela dva dni prej.

Toda glej: ko sem vstopila, je Winterton v ljudno vstal in lahko nagnil glavo v pozdrav. Pri tem me je nekam začudeno pogledal, kakor da me ne bi bil prav spoznal. Morda je pričakoval, da me bo zagledal v oni siromašni obleki, v kateri me je bil že videl.

Ob tej misli mi je zalila obraz rdečica. Priznati moram, da se mi je že ob pogledu nanj zakrknilo srce. Nisem se pozabila, kako hudo me je bil razžalil; mislila sem samo na to, kako bi mu poplačala njegovo neotesanost in sirovost. A ne tu, ne pri notarju! Ne vem, kaj bi bila dala, da ne bi bilo Wintertona pri tem mojem prvem razgovoru z Bennettom, zakaj vedela sem, da me bo premagalo in da mu bom venomer oporekala, čeprav mi bo to v škodo.

Mister Bennett me je prijazno ogovoril:

»Miss* Renata Morandova, kaj ne?«

Beseda »Miss* iz ust angleškega notarja mi je kar dobro dela. Vsaj ta me na silo ne moži, vsaj ta me ogovarja z mojim pravim imenom!

Takoj se mi je okolje zazdelo prijaznejše in vrnila se mi je samozavest; morda zato, ker sem se zavedala, da se mi novi modri kostum dobro poda.

Domačin mi je ponudil naslanjač. Ko sem hotela sest, sem nehote dvignila pogled v veliko ogledalo kraj kamina: prijetno presenečena sem zagledala v njem podobo ljubke in elegantne postave mlade Parižanke sokusnim klobukom na glavi. In ker ženski nobena reč na svetu tako dobro ne dá kakor zavest, da je prijetna za oko, me je malodušje mahoma minilo.

* Miss pomeni v angleščini gospodično.

Mister Bennett je takoj presel k stvari.

»Dobil sem od vašega notarja iz Louviersa sporočilo o vašem prihodu. A tudi sir* Artur Winterton mi je povedal, da ste bili pri njem...«

»Ah!« sem menila porogljivo, »tak se je gospodu Wintertonu zdelo vredno o tem govoriti?«

»Tokrat najbrže se ni vedel, za kaj gre. Tudi mu je bil vaš prihod malce nepričakovan... Skratka, ko sem se v sredo vrnil, sem izvedel, da me je bil klical po telefonu.«

»V sredo, pravite?«

»Da,« je posegel vmes lord Winterton. »Se tisti popoldan po vašem obisku se mi je zdelo potrebno sporočiti mistru Bennettu vaše trditve.«

»Moje trditve so bile gola resnica.«

»Tega takrat nisem vedel.«

»Lahko bi se bili prepričali.«

Razgovor je začel postajati napet!

Tedaj je posegel vmes mister Bennett:

»Vedeti morate, da takrat še nismo dobili pisma gospoda Duponta. Ker nam je to pismo edino pravo oporišče, lord Winterton pač ni mogel zadeve pravilno presoditi.«

»Tudi ne, če bi bil izvolil pregledati dokaze, ki sem mu jih predložila?« sem suho pripomnila.

»Tudi tedaj ne,« je s poudarkom odvrnil notar. »Listine bi utegnile biti ponarejene in pečati ukradeni.«

»Prav tako bi bilo lahko tudi Dupontovo pismo sleparija.«

»Kajpada! Zato sem tudi že včeraj na željo lorda Wintertona poizvedel, kaj je s tem pisdom.«

»Poizvedeli ste?« sem vzkliknila osuplo.

»Pozoval sem v Louviers in notar mi je ponovil vse glavne stavke iz pisma.«

Kar besed mi je zmanjkalo spričo tolikšne opreznosti. Toda gospod Bennett se je napravil, kakor da ni opazil moje osuplosti.

»Lord Winterton in jaz nič več ne dvomiva o vas,« je povzel. »Zdaj veva, da ste res gospodična Renata Morandova, tista Morandova, ki sva mislila, da sva jo omožila 23. julija 19...«

»Yes, Lord Winterton je imel namen vzeti za ženo Renato Morandovo, ne glede na to, kdo je dekle tega imena in kakšna je njena zunanost.«

Artur Winterton je prikimal, v znak, da je res, kar je rekel notar.

»Ničesar ne razumem,« sem odgovorila. »In ker sploh ne vem, kako je moglo priti do te čudne poroke, bi vaju prosila, gospoda, da mi stvar pojasnita.«

»Saj to ravno mislim, z dovoljenjem lorda Wintertona seveda,« je živahno dejal notar.

»Odkušljaj se je in potem je začel pripovedovati nenavadno povest, ki jo boste brali v naslednjih vrsticah.«

Mister Bennett je bil mož kakih petdesetih let; videti je bilo, da je v svojem poklicu doma. Govoril je prijazno in dobrodušno, zato si je bržčas na mah pridobili zaupanje svojih klientov. Toda kaj kmalu sem opazila, da je bil vzlic svoji ljudo-

* Nekaj več ko naš »gospod«; častni naslov angleških plemičev.

Dobra roba se hvali sama,

zato **Dr. OETKER**-ju ni potrebna reklama!

milosti velespreten jurist, ki se za koristi svojih klientov še bolj zavzame kakor za svoje lastne; to ga je delalo kot nasprotnika še dosti nevarnejšega.

»Da si boste ustvarili pravo sliko, moram poseči precej let nazaj. v dobo ko sta še živela vaša pokojna mati in vaš boter. Kakih pet in dvajset let bo tega, ko je hotel vaš boter René de Forain zasnovati vašo mater, takrat se gospodično Heleno de Morvillovo. Toda med obema rodbinama je vladalo politično sovraštvo; ne Forainov ne Helenin oče zato nista hotela dati pristanka na poroko. Tako je Helena de Morville postala gospa Morandova. René de Forain je pa ostal samec. Njegova starejša sestra Marija se je omožila z angleškim učenjakom Herbertom Wintertonom, očetom sira Arturja, ki ga tu vidite. To se pravi, René de Forain je bil hkratu vaš boter in stric Arturja Wintertona. Razen starega Marcela de Foraina, Renéjevega očeta in deda lorda Arturja, so že vsi pomrli; vidva sta torej edina še živeča potomca Morvillov in Forainov.«

»In?«

»Najvažnejše je to, da je René de Forain pred petimi leti, ko je umrl, zapustil deset milijonov, otroka pa nobenega. V oporoki je določil Arturja Wintertona za edinega dediča — pod pogojem, da se njegov nečak oženi z njegovim kumčeto Renato Morandovo. za doto ji je na zapisal deset tisoč funtov šterlingov. Zakaj ni tega denarja rajši kar vam zapustil? Mogoče se je bal, da ne bi stari Forain skušal onoroko razveljaviti, kaj vem! Toliko je gotovo in to se že iz

»In na deset milijonov,« sem vzkliknila porogljivo.

»Tudi na to,« je mirno pritrdil notar, »ko pa ti milijoni spadajo zraven!«

Artur Winterton je ves čas nepremično sedel v naslanjaču v drugem koncu sobe. Noge si je bil prekrizal in gledal predse, kakor da se ta razgovor njega sploh nič ne bi tikal.

Ali je poslušal notarjevo pripovedovanje? Ali so pa njegove misli blodile bogve kje drugod?

Kdo bi vedel! Nekaj časa je napeto opazoval svoje čevlje, kakor da bi ga njihov lesk na moč zanimal, potem se je pa nekam zasanjano zagledal skozi okno v vrvenje na ulici.

»Vse to mi še zmerom ne pove,« sem povzela po kratkem premolku, »kako se je mogel gospod Artur Winterton poročiti z menoj, ne da bi jaz kaj vedela o tem — saj me vendar še zraven ni bilo!«

Skoraj sem se bala odgovoriti na to vprašanje. V spomin mi je prišla domneva notarja Duponta; sama ne vem, zakaj se mi je tisti trenutek zazdela tako verjetna:

Mogoče ste se poročili kar tako, iz objestnosti ali iz mladostne neizkušenosti...«

Toda mister Bennett mi je ta strah hitro pregnal.

»Na to vprašanje je odgovoril že težji. Če se je hotel lord Winterton poročiti z vami, vas je moral poprej spoznati, da vas pa spozna, se je moral zateči k vašemu varuhu. In ta lopov je zlorabil našino zaupljivost in mu podteknil drugo osebo. Merheim je bil namreč prišel v London in nama predstavil ljubko in lepo dekle kot svojo varovanko Re-

»Nikoli!« je vzkliknil Winterton in izzivalno obstal pred menoj

sestave oporoke vidi, da svojemu očetu nikoli ni mogel odpustiti, da mu ni dovolil ženitve z ljubljanim dekletom in ga tako obsodil v samski stan. Tudi vse kaže, da ni ostal samec toliko iz nesrečne ljubezni kakor iz maščevalnosti, dobro vedoč, da je bila najsrčnejša želja starega Marcela, da bi učakal vnuka v svojem kolenu. Če je bil tak njegov glavni namen, ga je dosegel: z Renéjem je Forainovo ime izumrlo. Toda naj bodo že nagibi, ki so vašemu botru narekovali toli nenavadno oporočo, kakršnikoli, eno je gotovo: njegova želja je bila, da se poročite z Arturjem Wintertonom.«

»To se pravi, da bi se vzlic vsemu dobila potomca Morvillov in Forainov!« sem pripomnila z nasmehom.

»Kaže, še malo pred smrtjo je René de Forain poslal zelo toplo pismo svojemu nečaku in ga prosil, naj se vendar oženi po njegovi želji, češ da bo dobil zelo dobro in popolno ženo. Nu, lord Winterton je imel svojega strica zelo rad in mu je hotel ustrediti, že zato, da bo Forain vsaj po smrti učakal maščevanje za storjeno mu zlo; zato je pristal na ženó, ki mu jo je stric zapisal.«

nato Morandovo. Verjela sva mu in seveda nisva dalje poizvedovala. Zakaj naj bi bila tudi dvomila o njegovi besedi? Kakšno korist naj bi neki imel s podtaknitvijo? In tako se je lord Winterton oženil z dekletom, ki ga je Merheim pripeljal s seboj. Bila je mlada in prijetna za oko...«

»Vem: elegantna plavalaska in zelo okusno oblečena!« sem mu skočila v besedo s porogljivim poudarkom na poslednjih besedah. Ošinila sem lorda Wintertona z očmi, toda njegov obraz je ostal zapet.

»Ali ste jo mar videli?« je osuplo vzkliknil notar.

»Ne... Gospod Winterton jo je sam tako poviseval.«

Notar je zmajal z glavo.

»Na žalost so bile njene vrline le zunanje. Koketka je bila, kakor jih je treba iskati, zraven pa zapravljiva, živčna in oblastna — skratka neznošna žensčič. Komaj mesec dni sta bila poročena, pa je bil njun zakon že pravi pekcl.«

Nisem se mogla premagati, da ne bi spet pogledala po Arturju Wintertonu. Od kar je notar tako odkrito govoril o njem, je vstal in začel z dolgimi koraki hoditi po sobi. Le srepst njegovih oči in stisnjene ustnice so izdajale, da ni preslišal niti besedice; čudila sem se skoraj, da ni notarja ustavil, ko je začel

V 24 URAH

barva, plisira in kemično čisti obleke, klobuke itd. Skrobi in svetilolika srajce, ovratnike, zapestnice itd. Pere, suši, munga in lika domače perilo. Parno čisti posteljno perje in puh

**tovarna JOS. REICH
LJUBLJANA**

govoriti o njegovih intimnih družinskih zadevah.

Najbrže sta se bila moža že pred mojim prihodom domenila zastran tega, zakaj mister Bennett je stvarno povzel, kakor da Wintertona sploh ne bi bilo v sobi.

»Moj klient svojemu dedu Marcelu Forainu ni privoščil zadoščenja, ki bi ga doživel, če bi se dal ločiti od hčere Helene Morvillove; zato ni nikoli pokazal, kako ga peče ta nesrečni zakon. Celi dve leti je tiho prenašal svoj pekcl in morda bi ga bil še dalje, da ga ni ženščič, ki se je izdajala za vas, na lepem zapustila in odnesla s seboj za sto šestdeset tisoč frankov dragotin, ki jih je bil moj klient pozabil v nezaklenjenem predalu. Od tistih dob je ni bilo več na spregled; le enkrat smo silšali o njej, takrat, ko je Merheim terjal odpravnino zanj, češ da nam bo drugače napravil skandal.«

»Se zmerom ne vidim, kakšno korist naj bi bil imel moj varuh s to podteknitvijo,« sem pripomnila.

»Najbrže je tudi njemu ostal kakšen tisočak,« je menil Bennett. »A to lahko samo domnevamo, ker dokazov nimamo. Merheim je bil po rodu nemški žid; da mu ne bi na Francoškem delali preglavic, si je priskrbel francosko državljanstvo. Moral je biti silno pohlepen na denar, zraven pa neizbirčen v sredstvih. Bržčas je računal, da se bo lord Winterton naveličal takšnega življenja in da bo zahteval ločitev; v tem primeru bi bil moral svoji ženi izplačati deset tisoč funtov, ki jih je dobila za doto. Menda mi ni treba praviti, da bi večji del tega denarja spravil Merheim v svoj žep. Žensčič je svojo vlogo imenitno odigralo, toda lord Winterton jima ni šel na limanec; tako jima je prekrizal račune.«

»Dovolite: kakšne naklepe je imel Merheim z menoj?«

»Vas mu je bilo kaj malo mar! Morda si je rekel, da ima še štiri leta časa do vaše polnoletnosti, ko bi vam imel položiti račune. Če bi mu žito količkaj šlo v klasje, pa najbrže sploh ne bi bil tako dolgo čakal, temveč bi jo bil s svojo sokrivko lepega dne popihal.«

Tudi meni se je to Bennettovo pojasnilo zdelo precej verjetno. Notarja je dolgo govorjenje nekam utrudilo. Med tem ko si je otiral znoj, sem spet pogledala k Arturju Wintertonu.

S čelom nabranim v gube in z rokami na hrbtu je še zmerom hodil po sobi, upiraje oči v tla. Mogoče je moral danes prvič v življenju poslušati, kako razgaljajo njegovo zakonsko nesrečo pred docela tujim mu človekom. Oh! kakor je bil, mu je moralo biti to razkrivanje še posebno mučno. Čeprav še nisem pozabila, kako nekavalirsko se je vedel z menoj, se mi je takrat vendarle zasmilil.

»Zdaj veste vse okoliščine pred poroko lorda Wintertona in po njej,« je spet povzel mister Bennett. »Prosil bi vas, da nama zdaj še vi poveste, kako ste prišli resnici na sled in kakšni so vaši načrti.«

Na kratko sem povedala, kar sem vedela; da je Merheim umrl in da je zadevo dobil notar Dupont v roke. Omenila sem, s kolikšno težavo me je prepričal, da sem res omožena. Končala sem z izjavo, da sem trdno odločena izposlovati razveljavljenje poroke, ko je vendar na dlani, da se je neka druga poročila namestu mene in ne jaz.

»Zakaj naj bi poroko razveljavili?« je vzkliknil notar. »Podteknitev druge osebe vendar ne more omajati oporočo Renaja de Foraina. Saj vas je v prvi vrsti

njegova poslednja volja poročila z mstrom Arturjem Wintertonom!

»Oprostite,« sem ga zavrnila, »jaz vendar nisem nikoli pristala na pogoje njegove oporoke!«

»A vendar imate od nje tudi vi korist: saj ste z njo obogateli, a sami pravite, da drugega imetja nimate.«

»Kaj mar mislite, da bom spravila v žep teh deset tisoč funtov, ki bi jih priložila? Ne, dragi gospod! Niti za belic ne maram prikrajšati sira Wintertona! Da se zadeva čim prej uredi, mu celo predlagam, da že zdajle, pri priči, prepíše nase denar, ki mi ga je dal za doto. Samo eno zahtevam: da mi pošteno pomaga izposlovati razveljavitev te poroke.«

»Nikoli!« Winterton je to vzkliknil. Nič več ni hodil po sobi; ustavil se je pred menoj, visoko vzravnan, in mi srepro pogledal v oči. Njegov obraz je bil blede, na ustnicah mu je drgetal izziv.

Tako neizprosen je bil njegov glas, da sem vtrepetala. Ves čas razgovora med notarjem in menoj ni bil znil niti besedice; zdaj je prvič posegel vmes in z edino besedo, ki jo je izgovoril, mi je spet moral kljubovati.

Ko sem se opomogla od prve osuplosti — priznati moram — sem čutila neko zadoščenost: saj mi je dal priložnost, da se mu postavim po robu.

»Nočete, da se najina poroka razveljavi?« sem vprašala popolnoma mirno.

»Nočem!«

»Zakaj, če smem vprašati?«

»Iz istega vzroka, ki sem zaradi njega dve leti prenašal pekel z ono drugo... Nočem ločitve ne razveljavitve — vsaj dotlej ne, dokler bo živel moj ded. Pozneje bomo pa videli.«

»Koliko je star vaš ded?«

»Sest in sedemdeset let, in še zmerom je pri moči, če naj sodim po njegovi neupogljivi volji...«

»Udarila sem v smeh.

»Saj ne mislite zares! Ko se pa niti ne pozna, kaj šele da bi drug drugega ljubila... o tem ne more biti niti govora!«

»To je res, o tem ne more biti niti govora!« je pritrđil z nehlinjeno odkritosrčnostjo.

»Rekla bi celo, da sva drug drugemu antipatična,« sem dodala.

»Zelo!« je pritrđil z istim glasom ko prej.

»Zato pač ne boste resno mislili, da naj ostane ta abotna poroka v veljavi; vaš ded utegne ućakati še sto let!«

»Ta poroka je res velika nesreća,« je mrzlo odvrnil, »toda sklenil sem, da mora ostati veljavna vse do njegove smrti. Anglež ima samo eno voljo in kadar se za kaj odloči, gre vselej do konca.«

Zasmejala sem se na ves glas. Moj smeh je bil nemara malo prisiljen, toda v zadoščenju mi je bilo, da mu lahko kljubujem v obraz.

»Prav. Vedite tedaj, da imam tudi jaz svojo voljo! Nesreća je le, da je vaši natanko nasprotna.«

V očeh se mu je zablikalo. »Plačal bom, kolikor bo zneslo, da se uklonite moji.«

Takrat se nisem tako dobro poznala angleškega smisla za praktičnost, zato so se mi njegove besede zdele žaljive za mojo žensko čast. Moj porogljivi smeh ga je moral ošvrkniti ko bič:

»Plačali mi boste, da pojdem k vam stanovat in da vam napravim v hiši takšen pekel, kakor vam ga je delala ona druga?«

Mislil, da sem ga zadela v živo; iz njegovih mrzlih oči je udaril blisk. Toda znal se je premagati.

»Torej misli prava Renata Morandova posnemati obnašanje sleparke, ki se je skušala vtihotapiti na njeno mesto?« je rekel s stisnjenimi zobmi.

Parlament „Družinskega tednika“

Kaj je vzrok nezaposlenosti?

Stroj je izpodrinil človeka

To je eno izmed najtežjih vprašanj današnjega časa, ki ga ne morejo povoljno rešiti niti gospodarsko močne države, kaj še pri nas.

Najprvo se moramo vprašati, kaj je glavni vzrok temu zlu. Vsi vemo, da je to stroj, da je to tehnika. Kjer je delalo prej sto rok, dela zdaj par strojev, za katerih sestavo je zopet zadostovalo le malo delavskih moči. Izumi in stroji služijo le kapitalistu, ne pa delavcu, kakor bi moralo biti. Dokler kapitalist ne bo toliko uvidel, toliko socialno čuteč, da bi stroj kupil ne samo sebi, pač pa tudi delavcem v prid, toliko časa se pereče vprašanje ne da rešiti. To za delavce.

Drugo vprašanje pa so intelektualci oziroma izobraženci sploh. Resnica je, da je danes teh mnogo več kakor časih, ko nismo poznali brezposelnosti. Tem pa ne bo pomagano prej, dokler država ne bo toliko gospodarsko-finančno močna, da bi mogla napolniti kričeče vrzeli, kjer teh ljudi manjka. In ker je tu denarno vprašanje glavni vzrok, bi morala ravno država strožje nadzorovati dohodke kapitalistov in izsiliti iz njih sredstev, ker je tu še edina možnost priti do večjih vsot, ne pa pobirati drobčine pri najnižjih, ki že itak komaj životarijo, ter jim je vzeta že itak zelo omejena kupna moč, kar rodi zopet brezposelnost.

Se eno zdravilo je, ki bo vsaj malo odpravilo položaj in to je, da bi morale občine po možnosti zaposliti brezposelne v svojih območjih. Mnogim brezposelnim je beračenje prešlo že v kri in mnogi izmed njih odklanjajo vsako delo in se iz sence smejejo kmetu, ki se poti in dela in ki bi jih rad vzel, a nočejo prijeti za delo. Res bi bil zaslužek skromen, a bil bi le. Tudi tatvinam na deželi so zvečine taki delomržezi vzrok. Seveda so častne izjeme, a teh mnogo trpi zaradi nepoštenosti zgoraj imenovanih.

Izdatnejše rešitve pa v splošnem za enkrat ni na vidiku, morda bo šele takrat, ko nas zajame ono strašno, pred čemer vsi trepečemo... M. P., (ženska)

Kupuj domače blago!

Za omiljenje brezposelnosti bi jaz storila:

Prvič: Kupovala bi domače blago ter s tem pomagala domačim delavcem in obrtnikom do dela, a ne da se uvaža mnogo blaga k nam iz tujih držav, ki je slabše in mnogo dražje, kakor če bi se izdelovalo pri nas v Jugoslaviji.

Drugič: Zaposlila bi po naši državi domače ljudi, a ne da so skoraj vsa boljša mesta zasedena s tujimi državljani, ki služijo mastne plače, dočim je polno naših delavcev brez dela in zaslužka, čeprav so zmožni istega dela kakor tujci. Na svoji zemlji svoj gospod! I. K. (ženska)

Izrabljanje delavcev

Tudi v prejšnjih lepših časih so bili ljudje brez dela. Niso dobili dela, ker je bila brezposelnost njih poklic. Danes je pa takih »poklicnikov« še mnogo več, ker se izgovarjajo s pomanjkanjem dela. Takim bi pomagali s palico.

Veliko krivdo nezaposlenosti nosi stroj, ki odjeda kruh tisočim delavcem. Ravno tako dvojni zaslužkarji in različni deloizkoriščevalci.

Delavec je premalo organiziran in ga na vse načine izrabljajo. Pred vsem bi pa morali skrbeti za to zakonodajalci. Pa tudi oni, ki imajo nekaj pod palcem, bi se morali spomniti one pesmi ki pravi:

Za vse je svet dovolj bogat in srečni vsi bi bili, če kruh delil bi z bratom brat s prav srčnimi čutili.

O. V., (moški)

Preveč je dvojnih zaslužkarjev

Prezposelnim bi po mojem takole pomagali:

Treba bi bilo izboljšati denarni obtok. Ni prav, da imata po nekaterih družinah mož in žena oba dobro službo, doma imata pa rajši deklo. Koliko je pa družin, kjer ima samo eden skromno službo? Dobijo se pa tudi taki, ko ne zaslužita ne mož ne žena, čeravno imata celo kopico otrok, ki prosijo: Mama, dajte kruha! Ko bi se to vse uredilo, da ne bi eden vse snedel, drugi pa nič, pa za enkrat še ne bi bilo take brezposelnosti. Dobijo se pa tudi taki tički, ki ljubijo lenobo ter si vzamejo palco v roke, pa hajd lenobo past. Za take bi bilo prav potrebno leskovo olje, da bi se jim podplati namazali.

Gorenjka II.

»Gorenjkino« stališče

To je težak problem, kajti brezposelnost danes ni več periodična, temveč stalna in je zajela vse gospodarske panoge. Nevarna je za posameznike in za državo. Brezposelnost demoralizira in degenerira današnjo mladino.

Treba bi bilo preosnovati vse gospodarstvo. Naša država je pred vsem agrarna. Premalo je razvita industrializacija. Mnogožina sirovin se izvažva v inozemstvo in pretirano drage izdelke kupujemo iz tujih držav nazaj. Rude: baker, železo, krom, svinec, boksit itd. se vse v sirovem stanju izvažajo. Kemična industrija je še premalo razvita, vodne sile neizrabljene. Naša naravna bogastva leže deloma neizčrpana v zemlji, deloma jih pa izrablja tuji kapital, ki nima srca za našega delavca in ga z beraškimi plačami duševno in telesno iz-

Ne draži kadilca!

Comic strip with 4 panels. Panel 1: A man asks a woman to stop smoking. Panel 2: She says she's used to it. Panel 3: She says she's used to it. Panel 4: She says she's used to it. Advertisement for Schicht Terpentinovo Milo soap.

črpa. Boljše plačana mesta imajo pa tujci.

Zakaj ne bi teh podjetij prevzela država? Zakaj ne bi mogla postaviti trdnih temeljev domači industriji, kjer bi se doma predelovale sirovine. Zakaj je vsega tega le tujec zmožen? Pravijo: »Kapitala manjka!« — Saj vendar delo ustvarja kapital, ne narobe. S povečanjem domače industrije, podvojen izrabo naravnih bogastev bi zrasel domači kapital. S tem bi bilo zaposlenega več domačega delavstva in uradništva. Plače bi bile boljše, z njimi bi rasla kupna moč, od kupne moči bi bila zopet odvisna višina porabe. Večja poraba bi zapolnila več delavstva v industriji, trgovini in tako bi se ustvaril nov, zdrav krogotek.

Zdaj pa delajo baš narobe. Delavstvu in uradništvu znižujejo plače, poraba pada, ker ni kupne moči — industrija in trgovina propadeta, a največji revež je kmet, ki niti za majhen denar ne more spraviti svojih pridelkov v promet.

Pa še nekaj! Vsako prekomerno delo naj bi bilo prepovedano, naj se po potrebi najame več delovnih moči. Prepove naj se zaposlitev tu-

jih delavcev, uradnikov, inženirjev itd. Odpro naj se hranilnice, da bo obtok denarja večji! In plače naj se zvišajo! Gorenjka.

Listnica uredništva »Gorenjka«! Dvignite pismo poštneležeče!

V prihodnji številki pričbimo še tiste odgovore, ki jih zaradi pomanjkanja prostora nismo mogli objaviti v tej številki. S tem bo naša za dva meseca odmerjena anketa končana. — Kdor še želi poslati svoj odgovor na poslednje vprašanje, lahko to stori do 16. t. m.

Predno kupite!

Sedaj, ko je prišel čas, da si kupite blago za kostum, za plašč, za obleko, je važno da Vas opozorimo na trgovino, ki si je nabavila prav bogato zalogo blaga, in ki Vas bo v vsakem oziru glede okusa in kakovosti zadovoljila.

Naša znana in ugledna veletrgovina A. & E. Skaberne na Mestnem trgu v Ljubljani si je nabavila zares veliko zalogo kvalitetnega volnenega blaga za obleke in plašče ter tudi gospodu in dami vse, česar išče. Zlasti izbira blaga za damske kostume in plašče je prav bogata.

Blago, ki si ga lahko vsak pri tej stari in renomirani ljubljanski trdnici neobvezno ogledate, je prišlo s Češkega in Angleškega, kar jamči za prvovrstno in trpežno kvaliteto, prav tako pa tudi za okusne in moderne vzorce. Cene niso pretirane, nego solidne. Ne zamudite prilike in stopite k Skabernetu.

Advertisement for Aspirin. Text: 'Glavobol? Za 1 DINAR'. Bayer logo and 'ASPIRIN' text.

Služkinje za svojo pravico

Gospod urednik!

Vaš uvodnik v predzadnji številki »Pomagajte jim z dejanjem« se mi zdi prav vreden odgovora.

Ko sem brala letak za »Človeško življenje«, moram priznati, da je tudi mene zbolelo srce. Nisem se hudovala na vas, ker vem, da pričujete le prevod tega dela, ampak to, da si bo marsikateri mislil, da smo me služkinje sinovom naših delodajalcev na razpolago za utešitev njihovih pohotnih želja, to mi je bil udarec v obraz.

Prepričana sem, da g. avtor ni imel v svojem toll znanstvenem delu namena žaliti koga, vsaj namenoma ne, pa vendar smo ravno me prišle na prvo in tako nečastno delo. Res je, da marsikateri gospodar ali odrasli sin nadleguje svojo služkinjo, toda da bi pa tudi vsak dosegel kar bi hotel in se okužil, to pa menda vendar ne! Jaz v tem pogledu nimam lastne izkušnje, toda že mnogo deklet mi je reklo, da so samo zaradi tega zapustile službe. Da, vse povsod smo ponižane in doživljamo še podcenjevanje in prezir, samo v »ljubezni« ne. O. za ljubezen smo dobre tudi najboljšemu gospodarju!

Ni še dolgo tega, ko mi je pravila moja prijateljica svoj počitniški doživljanj. Bila je sama doma. Prijatelj gospodarja — zelo ugleden gospod — je pač dobro vedel, da so se vsi odpeljali na počitnice, a je vseeno obiskal svojega prijatelja. Ko mu služkinja pove, da je sama doma, skoči k njej, jo zgrabi ko hijena ter jo začne strastno poljubovati. Tudi se mu strga ter ga udari v obraz. Lahko si mislite,

kako je bil gospod presenečen, ko je viden samih uspehov, a jo je skupil pri preprostem dekletu.

Ko je prišel do sapa, ji je vrgel v obraz: »Kaj, dekla, pa se mi brani?« — »A tako, ker sem dekla, bi vam morala biti na razpolago?« Vidite, gospod urednik, tako misli o nas gospod, ki je na visoki stopnji kulture.

Drugi slučaj sem doživela sama. Neki večer (okoli 9. ure) pridem od nekega predavanja domov. Vežna vrata so bila že zaklenjena in ko jih odklepam, stopi k meni eleganten gospod ter hoče v vežo. Mislim, da gre h kakšni stranki, pa sem rekla: »Prosim, gospod.« Stopil je za menoj ter me začel kar meni nič tebi nič objemati. »Če gremi kam na obisk, pojdite naprej, ako ne, pa pojdite ven, da zaklenem,« sem mu rekla. Nič ni zaleglo, še bolj je silil vame, že kar predrzno. Ker se ga le nisem mogla iznebiti, sem ga pahnila v prsi z vsó silo, da se je kar opotekel. Sovražno me je pogledal in dejal: »O, hudiča, navadna služkinja pa tako »stole!«

To vas prav nič ne briga, kaj sem jaz,« sem mu še rekla ter ga prav na cesto pahnila. Sreća, da imam močno pest. Ko sem prišla v stanovanje, sem jokaje pripovedovala to doživetje svoji gospe. Tolažila me je, naj si ne jemljem besed tega prostaka tako k srcu. Toda odkrito vam povem, ni me bolela žaljivka »navadna služkinja«, res da ne, le to, da si mislijo ti »boljši gospodje«, da preprosto dekle sploh nima in ne sme imeti ponosa, ali da bi morala biti še počaščena, da si jo sploh izbere za

svojo pohotnost — to me je tako bolelo, da sem še ponoči na glas jokala.

Le dva primera sem navedla, čeprav jih vem še mnogo, v zagovor služkinj, da še nismo tako moralno pokvarjene, kot si mnogi mislijo. Dosti imam prijateljic in znank, o katerih lahko rečem, da so vse časti vredna dekleta.

Res žalostno, toda dejstvo je, da je med našim slojem precej izgubljen, toda tudi nanje ne smemo vreči kamna, ker ne vemo, kaj jih je pognalo v vrtnec življenja. Mogoče beda, brezposelnost, slaba služba?

Da, slabe službe, o, teh je mnogo! Predolg bi bil moj dopis, če bi pisala o njih, le toliko omenim, da imamo tudi me tako »dične milostljivje« kot je ona beograjska v vašem uvodniku.

Jaz imam, hvala Bogu, dobro službo, dobro gospodinjstvo, ki me ceni kot človeka, privošči mi razvedrilo in marsikatero prsto uro. Zato pa tudi z veseljem in z ljubeznijo delam, in delo narejeno z dobro voljo ima dvojno vrednost.

Skoda, da jih ni več, da niso vse gospodinjje tako pravične, pa ne bi bilo toliko solz, toliko tožba. Prepričana sem, da bi marsikatero danes izgubljeno deklo ostala na pravi poti, ko bi po prihodu v mesto našla v svoji gospodinjji drugo mater.

Ze večkrat sem si mislila, ko bi imela pisateljski talent, pa bi napisala roman, roman uboge služkinje, ki je v življenju užila toliko trpljenja, pa tako malo radosti.

Gospodinjstva pomočnica

MALI OGLASI

Mali oglasi socialnega značaja računamo po 25 par za besedo, trgovske in podobne pa po 50 par za besedo. Prekloni in trgovsko-obrtniški oglasi, ki nimajo prodajnega značaja, stanejo po 1 Din za besedo. — Za vsak mali oglas je treba še posebej plačati davek v znesku 150 Din. Kdor želi odgovor, dostavo po pošti ali če ima oglas šifro, mora doplačati še 3 Din. — Mali oglasi se plačajo vedno vnaprej, in sicer po pošni nakaznici, po pošni položnici na ček, račun »Družinski tednik« uprava, Ljubljana 15.393, ali pa v znak obnoven z naročilom.

Službe

Vsaka beseda 25 par. Davek 150 Din. Za šifro ali dajanje naslovov 3 Din. Najmanj 10 besed.

ISČEM POTNIKA za Slovenijo, eventualno za tujino, ki zastopa že kateri drugi predmet. Vladimir Jagarič, »Merkur«, veletrgovina papirja, Zagreb, Jelacicev trg 15.

17-LETNO DEKLE s 3 razredi meščanske šole išče primerne službe. Nastopi takoj.

POVERJENIKE SPREJMEMO v vseh krajih Dravske banovine, pa tudi drugod, kjer je večja slovenska kolonija. Ponudbe na upravo »Družinskega tednika« pod šifro »Lep« postranski zaslugek.

Prodajam

Vsaka beseda 25 ali 50 par. Davek 150 Din. Za šifro ali dajanje naslovov 3 Din. Najmanj 10 besed.

»MERKUR«, VELETRGOVINA PAPIRJA, pisarniških in šolskih potrebščin. Lastna naklada b o ž i e n i h razglednic, a tudi ostale slavnostne papirnate servijete, krep-papir, svileni papir in ostale papirnate izdelke, ki spadajo v to stroko, imam na skladišču. Cene in pogojni povelji. Vladimir Jagarič, Zagreb, Jelacicev trg 15, telefon 81-94.

NE RAZMETAVAJTE DENARJA

Kupujte pri nas

Otomane od	Din 410
Couch sofe od	Din 1200
spalni couch od	Din 1700
afrik modroci od	Din 210

TAPETNIŠTVO
ZAKRAJSEK, Ljubljana, Poljanska cesta 17.

PRVOVRSTNI PREMOC poceni in hitro dostavlja na dom priznana trgovina s kurivom Vrhunc Ivanka, Ljubljana, Bohoričeva c. 25.

MAKULATURNI PAPIR na prodaj. Vpraša se v upravi »Družinskega tednika«.

OTROŠKI VOZIČKI, postelje, mizice, ograjice, tričkiji itd. solidno izdelano in poceni pri S. Rebolj & drug, Ljubljana, Gosposvetska cesta 13. Kolizej.

PREPROSTO DRUŽINSKO HIŠO v Stenjevju blizu Zagreba, tik železniške postaje prodam za 90.000 Din, 3 sobe, pritlikine, vrt. Ponudbe Zdušič Račkoga ul. 5, Zagreb.

Kozmetika

Vsaka beseda 25 par. Davek 150 Din. Za šifro ali dajanje naslovov 3 Din. Najmanj 10 besed.

BELE ROKE, kljub temu, da gojite sport in opravljate gospodinska dela, boste dobili ali si ohranili z uporabo preizkušene »Creme je fais blanc«. Tuba Din 10.—. Naroča se pri: Nobilior-parfumerija, Zagreb, Ilica 34.

ŠPANSKI BEZEG, ohypre, smarnica so cvetlice, ki krasno diše. Parfum iz njih, izredne kakovosti, dobite v lepih luksuznih steklenicah. Cena steklenički Din 30.—. Naroča se pri: Nobilior-parfumerija, Zagreb, Ilica 34.

ESENCA IZ KOPRIV je že davno preizkušeno najboljšo in najzanesljivejše sredstvo proti prhljajem in izpadanju las. Slabi in zanemarjeni lasje dobe v najkrajšem času mladostno bujnost in lesk. Steklenica z navodilom Din 30.—. Naroča se pri: Nobilior-parfumerija, Zagreb, Ilica 34.

NEPOTREBNIH DLAČIC na obrazu, rokah, nogah, prsih itd. se z lahkoto, hitro in zanesljivo odkrižate z uporabo »Erbol« praškas. To sredstvo takoj odstrani dlačice s koreninami vred in stane z navodilom Din 15.—. — Po pošti razpošilja parfumerija Nobilior, Zagreb, Ilica 34.

V kratkem izide v slovenskem prevodu

EPOHALNA KNJIGA Abesinija

NEREŠENI PROBLEM AFRIKE

Cena broš. Din 30.—, vez. Din 40.—

Naroča se pri založbi:

»DOM«, LJUBLJANA

LEPE DEKLIŠKE PRSI dobi lahko vsaka žena tudi v najtežjih slučajih že v kratkem času, če se masira s čudežnim eliksirjem »Eau de Lahorez«, 1 steklenica, z natančnim navodilom stane Din 40.—. Po pošti razpošilja parfumerija Nobilior, Zagreb, Ilica 34.

Ženitve

Vsaka beseda 50 par. Davek 150 Din. Za šifro ali dajanje naslovov 3 Din. Najmanj 10 besed.

Z GOSPODIČNO 19—25 LET, dobro in pridno gospodinjico, ki ima 10—20.000 Din prihrankov, bi se rad poročil. Imam stalno službo pri T. P. D. Dopise s sliko na upravo lista pod šifro »Srečen zakons«.

Dopisovanje

Vsaka beseda 25 par. Davek 150 Din. Za šifro ali dajanje naslovov 3 Din. Najmanj 10 besed. **HARMONIJA!** Pisma nisem dobil. »Sorodna duša«.

MLAD GOSPOD, intelektualec želi spoznati inteligentno gospodično z dežele. Dopise na upravo pod šifro »Solidnost in dobra vzgoja«.

MLAD URADNIK, zaposlen v banki, ambiciozen in delaven, s trgovsko akademijo želi spremeniti službo. Dopise na »Družinski tednik« pod šifro »Boljši materialni položaj — požrtvovalnost in priznanje v delu«.

SKROMNA ŽENSKA DUSA išče globokega prijatelja. Dopise poslati upravi »Druž. tednika«, šifra: »Resnost 25«.

KATERI SLOVENEK (SLOVENKA) iz tujine, bi hotel dopisovati iz filistističnih »oziraj«? Pogoj: frankiranje pisma z brošurami, po možnosti najpogostejšimi in čim bolj različnimi znamkami. Ponudbe na upravo lista pod »Filistist«.

Informacije

Vsaka beseda 1 Din. Davek 150 Din. Za šifro ali dajanje naslovov 3 Din. Najmanj 10 besed.

POSREDUJEM DENAR na hranilne knjižice vseh denarnih zavodov Rudolf Zore, Ljubljana, Gledalska ulica števil. 12, telefon 38-10. Pisni odgovor 3 Din v znakah.

Kupim

Vsaka beseda 25 ali 50 par. Davek 150 Din. Za šifro ali dajanje naslovov 3 Din. Najmanj 10 besed.

ZUPANČICEVE ZBIRKE »V zarje Vidover«, »Časa opojnosti« in »Samogovorik« kupim nevezane. Ponudbe s ceno na upravo lista pod šifro »Zupančič«.

DOBRO OHRANJENA LETNIKA »ROMANA« 1929 in 1930, nevezana, kupim. Ponudbe z navedbo cene pod »Roman 1929« na upravo lista.

Za mal' d'narja dost' muzke!

Plošče - gramofone izposojamo, zamenjavamo, prodajamo in kupujemo
»ELEKTROTON«
d. z. o. z.
pasaja nebotičnika

Plačajte naročnino
in priporočajte
»DRUŽINSKI TEDNIK«!

Za jesen

27-31 32-34 69.—
59.- 35-38 79.—

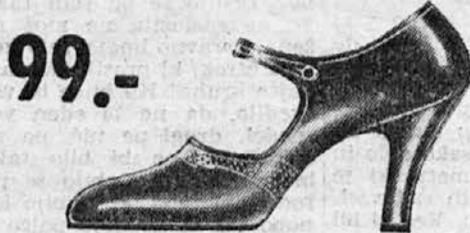
Za šolo in igro lahek in močan.

Doma se spočijte v naših lahkih copatah.

Zelo eleganten in okusen, za nošenje odlično.

Lakiran, udoben in eleganten.

Čevlji z gumijastim podplatom, močni in trpežni.

Pripraven za blato in štrpac, z gumijastim podplatom.

45.-

Za dečke, močan in udoben.

59.-

Cevelj iz žameta, jako lep in udoben.

79.-

Najprikladnejši za gospodinjce.

39.-

Za deževne dneve kupite naše galoše.

99.-

Jako trpežen in udoben za vsako priliko.

99.-

Za štrpac, lahek in udoben.

Blata

Dopisujte po našem malem oglasniku!

Kupujte po našem malem oglasniku!

Prodajajte po našem malem oglasniku!

Diake, cenjene dame!

na licu itd. Vas ženirajo, kvarijo Vam lepoto, eleganco in sramežljivost.

»Venera« eliksir Vas reši v par sekundah, brez bolečin, brez opasnosti vseh nepotrebnih dlak.

Naročite še danes lepo dišeči »Venera« eliksir, ne bo Vam žal. Dobi se ali po pošti pošlje: 1 steklenica za Din 10.— (predplačilo), na povzetje 18.—, dve Din 28.—, tri Din 38.—.

RUDOLF COTIČ, LJUBLJANA VII
Janševa 27 (prej Kamniška 10 a)

Din 1000- plačan.

ako Vam »Radio Balzam« ne odstrani kurjih oces, bradavic, trde kože, bul itd.

Ze dalj časa nisem nič naročil, ker ljudje poskušajo raznovrstna sredstva, a sedaj so se prepričali, da je Vaš preparat še najboljši, in ga zopet zahtevajo.

Frane Maček, čevljarna, Dol. Logatec. Zahtevajte povsod v Vašem interesu samo »Radio Balzam«. Dobi se ali po pošti pošlje: 1 lonček za Din 10.— (predplačilo), Na povzetje Din 18.—, dva Din 28.—, tri Din 38.—.

RUDOLF COTIČ, LJUBLJANA VII
Janševa 27 (prej Kamniška 10 a)

POZOR GOSPODINJE!

Najceneje ste postreženi s **KURIVOM** pri tvrdki

RUDOLF VELEPIČ

trgovina s kurivom **LJUBLJANA VII.**

Sv. Jerneja cesta 25

TELEFON 2708

Prvi poskus stalni odjem!

Hubertus

nepremočljiv, moški in damski Din 250.—, otroški s kapuco Din 145.—, trenchcoat, inpregniran samo Din 429.—, pumparce od 48 Din naprej dobite pri

PRESKERJU, Sv. Petra cesta 14

Prihajamo

in prinašamo

zopet

modne

novosti

za jesen

MANUFAKTURNA VELETRGOVINA

A. & E. SKABERNÈ

LJUBLJANA * MESTNI TRG